

атамұра

ғылыми-әдістемелік
орталығы

АТАМҰРА

ғылыми-әдістемелік
журналы

Астана қаласы, 2025 жыл

2025

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АҚПАРАТ ЖӘНЕ ҚОҒАМДЫҚ
ДАМУ МИНИСТРЛІГІ**

**«ATAMURA EDUCATION» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ
ҒЫЛЫМИ-ӘДІСТЕМЕЛІК ЖУРНАЛЫ**

АСТАНА 2025

Бас редакторы:
Али Шагизаұлы

Редакция телефоны: 8-776-456-56-46

E-mail: konkurs@atamura.info

“Atamura Education” ғылыми-әдістемелік журналы ҚР Ақпарат және қоғамдық даму министрлігінің № KZ83VPY00045192 куәлігімен тіркелген

Астана: «Atamura Education» Республикалық ғылыми-әдістемелік журналы.
2025 жыл

ISSN 978-234-852-698-1

«Atamura Education» Республикалық ғылыми-әдістемелік журналы

Айына 1 рет қазақ және орыс
тілінде шығады.

Теруге 28.01.2025ж берілді

Басуға 28.01.2025ж
қол қойылды

Таралымы 1000 дана

Журнал
Atamura Education
баспаханасында басылды

ISSN 978-234-852-698-1 «Atamura Education» ғылыми-әдістемелік журналы, 2025

ТӘУЕЛСІЗДІК ЖЫЛДАРЫНДАҒЫ БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІНІҢ ЖЕТІСТІКТЕРІ

Имашева Анар Ануарбековна
Алматы қаласы, Түрксіб ауданы
№32 жалпы білім беретін мектеп
Бастауыш сынып мұғалімі

Білім беру — қай елде болсын өзекті мәселе екені анық. Кешегі тұңғыш ағартушы-педагог Ыбырай Алтынсарин жол салған ағартушылық саласы ол армандағандай биік жетістіктерге жетіп, бүгінгі жас ұрпақ ұшқыр ойы мен сапалы білімінің арқасында тәуелсіз елдің туын көкке желбіретіп жүр. Білім беру жүйесінде түрлі бағдарламалар мен инновациялық озық тәжірибелер арқылы білім сапасын арттыруға күш салып, мемлекеттік қолданысқа ие болуда. Соның нәтижесінде білім беру, білім алудағы проблемалар оңтайлы шешімін тауып келеді. Ал, осы білім беру сапасы тәуелсіздік жылдарда қандай жетістіктерге жетті? Қандай инновациялық тәсілдерді тиімді пайдалануда? Ол үшін мұғалімдер қалай қызмет етуде?

Есігімізге ентелеп келген тәуелсіздіктің босағамызды аттағалы отыз үш жыл болды. Орда бұзар жастан асқалы, ел егемендігін алғалы қазақ даласына түрлі өзгерістер енді. Экономикамыз дамып, дамыған отыз елдің қатарынан көрінуге санаулы саты қалды. Тәуелсіз ел болғалы мемлекет басшылары білім мен медицинаға жіті назар аударып, заман ағымынан қалыс қалдырмай мамандарымыздың біліктілігін арттырып, «Жүз мектеп, жүз аурухана» жобасы аясында мемлекеттік мекемелерді, қала, ауыл, тіпті шалғай жатқан ауылдарды да жаңа технологиялармен жабдықтады. Ендігі кезек – білікті мамандардың талмай еңбек етіп, ізденіспаз болуында...

XXI ғасыр инновациялық технологиялар, ұлттық бәсеке, күрделі экономиялық реформалармен ерекшеленеді. Мұғалім — мектептің жүрегі, шамшырағы. Мұғалім білікті де білімді, заманауи, жаңашыл болса, білім

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

ордасының сапасы артары анық. Сондықтан бірінші кезекте мұғалімдердің оқушыларға сапалы білім нәрін себуге ықпал жасауға тиіспіз. Бүгінгі заманауи мұғалім шәкіртіне өтілетін тақырыптан мәлімет беріп қана қоймай, қатаң бәсеке жағдайында өмір сүруге дайындау керек. Мұндай іс нағыз ұстаздың қолынан келеді.

Жаңа ғасырда жас буынға инновациялық тәсілдер арқылы білім беріп, ой-өрістерін дамытуымыз керек. «Жаңа Қазақстан» – ақыл-ойдың, ақпараттық, технологиялық, мәдениет дәуірі. Өзгермелі қоғамда жаңа формация арқылы педагог барлығын меңгерген, үнемі өзін-өзі жетілдіріп, алға талпынып отыратын, рухани жан-дүниесі бай, заман талабынан қалыс қалмай, елдің баласын дамытуға үлес қоса алатындай білікті болса, келешек ұрпақтың білімді, саналы, озық ойлы болары анық.

Бүгінде жасанды интеллект қоғамның барлық саласында қолданысқа ие болуда. Білім беру процесіне аталмыш технологияны енгізу арқылы оқыту сапасын жақсартуға, оқытудың тиімділігін арттыруға болады.

Білім беруде жасанды интелекті қолданудың артықшылықтары көп. Негізгі артықшылықтарының бірі – оқытуды даралау мүмкіндігі деп ойлаймын. Себебі, жасанды интеллект әр оқушы туралы деректер мен олардың үлгерімін, қызығушылықтарын талдай алады. Осы талдау негізінде жасанды интеллект әр оқушының ерекше қажеттіліктері мен қабілеттерін ескеретін жекелендірілген оқу бағдарламаларын жасауға қабілетті. Ал бұл өз кезегінде материалды тереңірек және сапалы игеруді қамтамасыз ете отырып, оқу уақыты мен ресурстарын барынша пайдалануға мүмкіндік береді.

Алпауыт мемлекеттерге көз тастасақ, көбі робот, роботехника, жасанды интеллект сынды түрлі технологиялармен жұмыс істеп, өркениетте елге айналып отыр. Неліктен бізде цифрлы технологиялардың әлеуетін барлық салада қолданып көрмеске?! Ол үшін бізге заман талабынан қалмай, өз

потенциалымызды арттыру маңызды. Және де қолданысқа енген түрлі жаңа платформа, техникалардан хабардар болып отыруымыз керек. Өйткені қазіргі білім беру саласы осы қабілеттерді талап етеді. Өскелең ұрпақта цифрлық әлемнің түрлі механизмдерін, трендтерін бес саусағындай біледі.

Енді интерактивті оқыту туралы сөз етейік. Жасанды интеллект әр оқушының білім деңгейіне және оқу жылдамдығына бейімделетін интерактивті білім беру платформаларын құра алады. Мұндай платформалар оқушының білім деңгейіне сәйкес келетін тапсырмалар мен материалдарды ұсынып, жедел кері байланыс орнатады. Бұл оқушылардың оқу процесіне белсенді қатысуына ықпал етеді және олардың алға қойған мақсаттарына тезірек жетуіне көмектеседі деп ойлаймын.

«Адамға оқып-үйрену өмірде болу, өмір сүру үшін қажет» деп француз қайраткері айтқандай, оқыту процесін технологияландыру, соған сәйкес тиімді бағдарламалар мен жобалар жасау нағыз еңбеккер мұғалімнің қолында. Педагог білім сапасын арттыруда АКТ-ны тиімді пайдалана білсе, жаңа әдіс-тәсілдермен сабағын түрлендірсе, өзін жасанды интеллектпен алмастырса, платформалық тапсырмаларды жиі қолданса, РРТ, слайд-шоу, мультимедия құралдарымен ажарландырса, интернетті дербес ақпарат көзі ретінде пайдаланса, оның заманауи әрі жаңашыл маман екенінің дәлелі болады.

Ойымды қорытындылай келе, ұстаз білім сапасын арттыруда инновациялық тәсілдерді тиімді пайдалана отырып, жас ұрпақтың болашағына нұр береді, ертеңіне жол сілтейді, дарыны мен шығармашылығын ашады. Елімізде білікті де білімді ұстаздардың қолынан талай ел басқарар, білімімен қазақ көк байрағын желбіретер шәкірттеріміздің ұшарына сенім білдіремін.

ӘЛ ФАРАБИДІҢ ӨНЕР ӘЛЕМІ

Алтынсариева Гүлшара Жақсыбайқызы
Астана қаласы әл-Фараби атындағы оқушылар
сарайының
қосымша білім беру педагогі
seytzhanova.roza@mail.ru

«Әлемнің екінші ұстазы» атанған ғұлама ғалым, әмбебап өнерпаз, жиһанкез саяхатшы Әбу Насыр әл-Фарабидің ғұмырнамалық деректері мен шығармашылық-зерттеушілік мұраларына, әсіресе, нәсіл-нәміне, тұқиян-тегіне қатысты әлемдік, сондай-ақ отандық ғылым кеңістігінде әрқилы, тіпті бір-біріне қарама-қайшы пікірлер әлі күнге шейін ұшырасып келе жатқанын ашық айтуға тиіспіз. Біз (шағын баяндама аясында) олардың әрқайсысына баға беріп, төрелік айту ниетінен аулақпыз, әрі оған шығармашылық әлеуетіміз бен ізденушілік қарымымыз да жетпес еді. Сондықтан, осынау қысқа да нұсқа баяндаманы әзірлеу барысында түрлі тарихи кезеңде Фараби тақырыбына қалам тартқан әр текті санаткерлердің еңбектерінде жиі қайталанып, парақтан параққа көшіп жүрген мына бір дерекке жұртшылықтың назарын аударсақ, өзіміз таңдап алған "әл-Фарабидің өнер әлемі" деген тақырыптың мазмұнын мейлінше ашып, ауқымын айшықтай түсетінімізге сенім арттық. Ол – "ұлы ұстаздың" шығу тегіне, нәсіліне қатысты мәлімет. Мәселен, орта ғасырлардағы араб тарихшылары – ибн-Хаукалдың ("Қытаб Масалик уә мамалик") және ибн-Халликанның ("Уфиат әл-аиан фи әл-Заман") еңбектерінде қазіргі Қазақстан мемлекетінің аумағындағы байырғы қалалардың бірі – Фараб шаһарында 870 жыл шамасында дүниеге келген Әбу Насырдың арғы ата-бабаларының аттарын "[Тархан](#)", "[Ұзлақ](#)" деп таза түркі тілінде келтіргені белгілі.

Бұл дерек әлемдік және отандық тарихнама парақтарында бұлжымас шындық, айнымас ақиқат ретінде танылғанын да білеміз. Бірақ, соңғы бірер жылдың бедерінде әл-Фарабидің ғұмырнамасына қатысты ғылыми-ақпараттық айналымда жүрген осы және басқа да аксиома іспеттес деректер мен тұжырымдардың іргетасын шайқалтып, қабырғасына сызат түсіргендей ерекше бір мәдени құбылыс бой көрсетті. Яғни, елімізде "Рухани жаңғыру"

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

мұғдарымен қазақ тіліне аударылып, 2019 жылы "ҰМЫТЫЛМАС ҰЛЫЛЫҚ. Орталық Азияның араб шапқыншылығынан Әмір темірге дейінгі Алтын ғасыры" атты кітап жарыққа шықты. Авторы – америка тарихшысы, саяси сарапшы, Орталық Азия мен Кавказды зерттеу институтының негізін қалаушы әрі директоры Стивен Фредерик СТАРР Кіндік Азияның 9-13 ғасырлардағы Ағартушылық кезеңін, адамзаттың қазіргі ғылым мен техникадағы ғаламат жетістігіне алғаш негіз қалап, алтын көпір салған жасампаз тұлғалардың – ұлы ойшылдардың ғұмырнамасын қызықты әрі егжей-тегжейлі баяндайды.

Солардың арасында, кейбір кереуіз еуроцентристер айтып жүргеніндей, "меңіреу, мешеу, мимырт" өлке емес, бағзыдан адамзат өркениетінің – білім мен өнер бастауларының бір бесігі болған Қазақ топырағына кіндік қаны тамып, шілде суы төгілген, әлемге "екінші ұстаз" атағымен танылған Әл Фарабидың өмірбаянына қатысты біздің арғы-бергі тарихшылар айналып өткен кейбір тосын деректер мен қисынды жорамалдарын көлденең тартады. Яғни, *"Философтың (әл Фарабидің – Г.А.) музыкаға әуестігі өмірінің мейлінше қызу талас тудыратын, ғылымнан тыс сәттеріне, яки, "оның этностық тегі кім? Парсы ма әлде түркі ме?" деген мәселеге сәуле түсіреді. Әл-Фараби көз жұмған соң 200 жылдан кейін түркі ғұмырнамашысы ибн Халликанның (1211 – 1282) жазған еңбектері болмаса, әсіре космополит оқымысты жөнінде мұндай сұрақ ешқашан туындамас еді. Ол әл-Фарабиді түркі деп мәлімдеді. Шығу тегі туралы осындай пікір XII ғасырда, яғни түркі әулеттері Орталық Азия мен Парсияның басым бөлігін басқарған кезінде тарады"* дей келіп, С. Фредерик Старр оның тегі соғды (*sart*) еді дегенге саятын бірнеше дәлел келтіреді. Біріншіден, әл-Фарабидің беріле ойнаған, құлақ күйін келтіру жүйесін мұқият зерттеген музыкалық аспабы – парсылардың (соғдылардың) лютясы екенін алға тартады. Екіншіден, оның музыка өнерін араб тілінде талдаған еңбектерінде соғды терминдерін көп пайдаланғанын, ал түркіше бірде-бір сөз қолданбағанын сөз кездеспейтінін дәйек етіп, "түркі гипотезасының" қандай да бір нақты дәлелдері" жоқтығын мегзейді. Үшіншіден, әл Фараби тұрған жылдары көне Яксарт (қазіргі Сырдария) өзенінің жағасындағы 75 мың тұрғыны бар Фараб (Отырар) қаласының этникалық құрамы, негізінен, соғдылар болғанын, тек кейінгі ғасырларда ғана түркілер басымдыққа ие болғанын айтады...

Міне, осы тұрғыдан алғанда, тек философия мен математика емес, сондай-ақ метафизика, эпистемология, эсхатология, этика, физика, астрология, психология мен теософия сияқты ғылым салаларына өзіндік үлес қосып, өшпес із қалдырған ғұлама ғалымның – "екінші ұстаздың" рухани кемелдік пен ахлақи тазалықтың, пендәуи бақыттың кілтіне балаған әлемі. Өнер түрлеріне қатысты көзқарастарын зерттеп, саралау саласында да ұшқары пікір, жаңсақ, жасанды пайымдар орын алып келгенін жасырмауға тиіспіз. Жалпыға мәлім дереккөздерінде, 12-16 жас шамасында оңтүстікке кіре тартқан керуенге ілесіп, сол кезеңдегі ғылым мен өнердің ордасы атанған Бағдатқа жол тартады. Ғылым мен өнер жолын қуған адамдарға қақпасы айқара ашылған көне шаһардағы "Баит әл-хакма" дейтін ғалымдар үйі мен әлемдегі ең бай кітапхана табалдырығынан имене аттаған жасөспірім Әбу Насыр алғашқы кезде айналасына әмбебап өнерпаз – **ақын, әнші, күйші** ретінде танылғанымен, ежелгі грек ойшылдарының қолжазбаларын ізерлей оқу нәтижесінде өз бетінше алуан түрлі ғылыми зерттеулер жүргізуге құлшына бастайды. Оның алғашқы ұстаздары – Исаны "құдайдың баласы" кейпінде дәріптемей, "пайғамбар" ретінде таныған несториялық христ ілімінің өкілдері-тұғын. Соның нәтижесінде Әбу Насыр әл-Фарабидың дүниетанымы екі бөлек әлемнің – көшпелілер мен отырықшылар өркениетінің, шығыс санаты мен грек-рим мәдениетінің өзара байланысып, бір арнаға тоғысуына негізделді.

Жүмілә жаһанның шығыс бөлігінде тұңғыш рет сындарлы да салиқалы педогогикалық жүйе жасаған ғұламаның ғылыми-философиялық еңбектерінде баланың тәнін де, жанын да қатар жетілдіріп, жұптастыра тәрбиелеуге, рухани кемелдікке жеткізуге ерекше мән береді. Өзінің "Риторика", "Поэзия өнері туралы", "Бақытқа жол сілтеу" атты трактаттарында сол рухани кемелдікке жетудің күллі **өнер** атаулыға тән көркемдік, мейірбандық және бақыттылық категорияларына тереңдей тоқталып, олардың ізгілікті қоғам құрудың негізгі бастаулары екенін дәлелдеді...

Әбу Насыр әл-Фараби өмір сүрген кезеңде – нақтырақ айтқанда, Орталық Азиядағы Ағарту дәуірінде шығыс халықтарының әдебиет пен музыка өнері ерекше қарқынмен дамып, өресі биіктеп, өрісі кеңейе түскені тарихтан мәлім. Сол себепті осынау мәдени құбылысты ғылыми түрде зерттеп, теориялық және практикалық мәселелеріне байыпты баға беру, кәсіби өлшем белгілеу қажеттілігі туындағаны сөзсіз. Міне, жастайынан ақын атанып, ән салу мен күй

тартудан тартынбаған Отырардың ойшыл оғланы уақыттың өзі алға тартқан осы қажеттілікті өтеу мұратымен сөз бен саз өнеріне қатысты бірнеше ғылыми еңбек жазады. Оның «Поэзия өнерінің канондары туралы» трактаты ақындық өнердің ерекшелігі, поэзияның жанрлық сипаты мен түрлері, кәсіби өлшемдері мен шарттылықтары, ең маңыздысы – жеке адам мен бүкіл қоғамның ізгілік салттарын, рухани ғұрыптарын қалыптастырудағы ықпалы мен орнына үңіледі. Ол өзінің ғылымдағы ізашары, грек ойшылы Аристотельдің «Поэзия өнері» еңбегінде айтылған ой-толғамдарды түсіндіре отырып, өзінше тұжырымдайды. Поэзиялық туынды жасаудағы ең негізгі құрал – тіл және оның алуан түрлі түзілімі екендігін айта келіп, сөз бен оның құрамына назар аудару жайын ескертеді: *«... Сөз тіркесі мағынаны не білдіруі, не білдірмеуі мүмкін. Айтылым жай және күрделі болады. Күрделі айтылым пікір болуы немесе пікір болмауы да мүмкін. Пікірлердің кейбіреулері кесімді болады, ал екіншілері үзілді-кесілді болмайды; кесімді пікірлердің кейбіреулері ақиқатты, екіншілері жалған болады. Жалған пікірдің кейбіреуі қарастырып отырған, пікір орнына жүретін, зат тыңдаушысын ойға түсіреді, ал ол кезде басқалары олардың ойына заттың еліктеуін түсіреді; дәл сол соңғысы поэтикалық пікір болып табылады»* дейді. Яғни, Отырардан шыққан ойшыл "поэтикалық пікір дегеніміз – өлең құрап, жыр жазудың кілті" деген ой түйіндейді. Сол арқылы ғалым әдеби туындыларды туындатуға қатысты жанрлық және кәсіби шарттылықтар мен өлшемдердің музыкалық, тіпті бейнелеу өнері шығармаларын жазу ісіне де қатысы барын аңғартады. Кез келген өнер туындысын жаратушы өзінің төл шығармасын «табиғи жолмен» және «мәжбүрлікпен» жасайтынын атап өтіп, *«Ең керемет (поэзия), ол – «табиғи жолмен» жасалынатын поэзия»* дейді әл-Фараби. Сөз орайы келгенде, осы тұжырымның тек поэзияға ғана емес, сондай-ақ музыка, бейнелеу және сәулет өнерінің туындыларына да тікелей қатысы барын қаперге алуға тиіспіз. Қай өнер саласында да туындының тартымды шығып, тағылымды мәнге ие болуы шығармашыл жанның рухани ахуалына, көңіл ауаны мен сезім иірімдеріне байланысты екені қазіргі заманда баршаға белгілі жәйт...

Жалпы, әл-Фараби сан түрлі өнер салаларын бөле-жармай, бір-бірімен шендестіре талдамай, тұтас күйінде саралайды. Өнер туындыларын жасаушы тұлғалардың жан дүниесінде өзара ұқсастық барын, айырмашылығы – олардың өмір көріністері мен құбылыстарын өзіндік тәсілдер мен пішімдер арқылы беретіндігін айтады: *«...олардың өнер материалдары бір-бірінен*

айырмашылықтары болғанымен, пішімі, шығармашылық тәсілі мен мақсаты жағынан бірдей немесе ең болмағанда ұқсас болып келеді деуге болады. Поэзия өнері пікірге негізделеді, бейнелеу (сұңғат) өнері бояуға сүйеніп жасалады, олардың айырмашылығы, міне, осында» дейді. Ғалымның пікірі бойынша, іс жүзінде екеуі де ұқсас өнер туындысын жасайды, елестету мен сезім арқылы еліктейтін адамды көрсетуге талпынады...

Қорыта айтқанда, әл-Фарабидің өнер әлемі алыстан көзге шалынып, айдыны жарқырап жатқанымен, түбіне бойлатпастай тұңғиық, тылсымы қатпар бір ұшан теңіз, ұланасыр мұхит тәрізді. Қамшының сабындай қысқа ғұмырында әртүрлі ғылым салаларын індете зерттеп, іздене сараптау арқылы 200-ге тарта трактат жазған "екінші ұстаздың" рухани мұрасы, әсіресе, өнер мен санат тақырыбына арналған шығармалары әлі күнге шейін толық зерттелген жоқ. Болашақта соларды мұқият саралап, ізерлей ой елегінен өткізіп, өскелең ұрпақтың қадесіне жарату тек ғалымдардың ғана емес, сонымен қатар барша қазақстандық зиялы қауымның абыройлы борышы, маңызды міндетіне айналарына сенімім мол.

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Гомбрих Эрнест, Өнер тарихы, Астана қ. "Ұлттық аударма бюросы" ҚҚ, 2019.
2. Қазақ әдебиеті, энцикл. анықтамалық. Алматы қ. «Аруна Ltd.» ЖШС, 2010.
3. Машани Ақжан «Әл-Фараби және Абай». Алматы қ. «Қайнар» баспасы, 2005
4. Отырар энциклопедия. Алматы қ. «Арыс» баспасы, 2005.
5. Старр С. Фредерик «Ұмытылған ұылық». Астана қ. "Ұлттық аударма бюросы" ҚҚ, 2019.
6. Хайруллаев М.М. «Мировоззрение Фараби и его значение в истории философии» Ташкент , 1967

ОЙЫН АРҚЫЛЫ БАЛАЛАРДЫҢ ОЙЛАУ ҚАБІЛЕТТЕРІН ДАМУЫ.

Қойманова Аяғоз Оразалиевна

Ұлытау облысы, Жаңаарқа ауданы

КМҚК «Балдырған» бөбекжайының тәрбиешісі педагог-модератор

Мектеп жасына дейінгі баланың миы мобильді және икемді, жаңа білімге ашық. Сондықтан пайдалы әдеттер, спортпен, музыкамен, театр және өнер өнерімен айналысуға деген ұмтылыс мектепке дейінгі кезеңде қалыптасады.

Баланың талдауы мен ойлауы үшін оған үнемі жаңа міндеттер қою керек, сонымен қатар алған дағдыларын жаңғыртып, қиындату керек.

Баланың ойлауына қатты әсер ететін бірнеше факторларды ажыратуға болады:

Байланыс шеңбері. Бала неғұрлым үлкен болса, соғұрлым оның айналасында балалар мен ересектер болуы керек. Бұған балабақшалар, үйірмелер мен секциялар көмектеседі. Бала ересектердің де, балалардың да мінез-құлқының әртүрлі үлгілерін байқауы керек.

Сөйлеуді дамыту. Бала сөйлем құруды, өз ойын білдіруді үйренеді.

Аналитикалық дүниетанымды қалыптастыру. Мектепке дейінгі балалар пішіндерге, түске, мөлшерге, кеңістіктік орналасуға және уақыт шеңберіне назар аударуымен сипатталады.

Дағдылар мен дағдыларды игеру. Бала қайталауды, буындарды оқуды, ән айтуды үйренеді.

Жеке қасиеттердің қалыптасуы. Мінез, бейімделу, бастамашылық, ұйымшылдық – мұның бәрі тәрбие іс-шараларының нәтижесінде қалыптасады.

Өзін-өзі бағалауды қалыптастыру. Дамыған бала өзін бағалай алады.

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

Өзін-зі бақылаудың пайда болуы. Бала өзінің мінез құлқы мен іс әрекетін басқаруды үйренеді көрнекі-тиімді; көрнекі-бейнелі; ауызша-логикалық. Көрнекі және тиімді ойлау 1-3 жаста қалыптасады. Өз әрекеттерінің нәтижесінде бала өзін-өзі түсінбестен "болашаққа" қорытынды жасағанда. Мұның дәлелі - қосалқы бөлшектерге бөлшектелген ойыншықтар, пернетақталар, ата-аналық гаджеттер. Бұл әрекеттердің мақсаты - "ішінде не бар?».

3-7 жаста визуалды-бейнелі ойлау қалыптасады. Дәл осы кезеңде талдаудың алғашқы белгілері пайда болады. Мысалы, белгілі бір дағдыларға ие бола отырып, бала қазірдің өзінде айта алады қандай ойыншық оны дүкен терезесінде көргенде жанасады. Көптеген адамдар жағдайды болжай алады.

6 жасқа жақын ауызша-логикалық ойлаудың алғашқы бейімділіктері пайда болады. Бұл кезеңде бала ақпаратты талдағаннан кейін егжей-тегжейлі жауаптар бере бастайды, оқиғалардың ретін дұрыс ретпен құра алады, кез-келген тақырыпты сипаттай алады.

Сөйлеу баланың ойлау қабілетін дамытуға өте маңызды.

Баланың ойлауының қалай дамитынын бақылай отырып, бүкіл ойлау процесін кезеңге бөлуге болады: салыстыру; талдау; синтез; жалпылау.

Салыстыру сатысында бала бірдей, әртүрлі, бірдей нәрсені табуды үйренеді. Осы кезеңде "айырмашылықтарды табыңыз" суреттерін беру, мемориалды ойнау орынды (6 жұп суреттен бастаңыз, санын біртіндеп көбейтіңіз).

Талдау кезеңінде белгілер, қасиеттер, қасиеттер, қолданылатын материалдар мен заттар бөлінеді. Өз қиялында бала кез-келген өнімді құрамдас бөліктерге бөле алады.

Бала қандай болып өседі, қандай сипатқа ие болады, оның ойлауы қаншалықты жақсы дамиды – мұның бәрі балалық шақта қалыптасады.

Синтез кезеңі талдау кезеңімен тығыз байланысты. Талдаусыз синтездеу жұмыс істемейді. Бұған мысал оқу. Әріптерді жаттамай, олардың буындарға қалай қосылатынын түсінбей, бала оқи алмайды.

Жалпылаудың айқын белгілері-заттардың жалпы белгілерін бөліп көрсету, топтарға біріктіру. Балада біртұтас сөйлеу пайда болғаннан кейін көптеген жалпылама ұғымдарды қолдану – біліңіз, жалпылау кезеңі басталды.

Мектеп жасына дейінгі баланың ойлауын қалай дамытуға болады. Мектеп жасына дейінгі балаларда ойлауды дамытудың негізгі бағыты — көрнекі - әсерліден көрнекі- бейнелі және кезеңнің соңында — ауызша ойлауға кәшу. Мектеп жасына дейінгі бала бейнелі түрде ойлайды, ол ересектерге тән ойлау логикасын әлі қолданбайды. Олардың логикасы өте ерекше, балалық, бірақ соған қарамастан, мектеп жасына дейінгі балалар дұрыс ойлана алады және өте күрделі мәселелерді шеше алады, егер тапсырманың өзін есте сақтауға уақыты болса, олар тапсырманың жағдайын түсініп, елестете алады.

Мектепке дейінгі балалық шақта ойлау қабілеті мынаны білдіреді:

- ✓ Заттың маңызды белгілерін бөліп көрсету;
- ✓ тақырып туралы тұтас идеяға әртүрлі белгілердің синтезі;
- ✓ әр түрлі заттарды салыстыру және олардың арасындағы ұқсастықтар мен айырмашылықтарды анықтау;
- ✓ өмірлік жағдайлардың мазмұнын түсіну, кейбір объектілерді басқалармен алмастыра отырып, оларды еліктеу және жоғалту;
- ✓ бір затты басқа затпен қандай да бір белгі бойынша ауыстыруға болатын ауыстыру.

Үш-төрт жас-мектепке дейінгі кезеңнен мектепке дейінгі балалық шаққа өтпелі кезең. Бала жалпылауды, жұмбақтарды шешуді, артық ұғымдарды алып тастауды және неге (аю, түлкі, қасқыр және Қарға) сандармен танысуды үйренеді. Ата-аналар мен тәрбиешілер балаға көмектеседі және ойындар арқылы оның ойлау, ойлау, қорытынды жасау қабілеттерін дамытады.

Мектепке дейінгі кезеңде баланың белсенділігінің жаңа түрі — ақыл-ой белсенділігі пайда болады. 4-5 жастағы балада ақыл-ой белсенділігі физикалық әрекетке міндетті түрде сүйенуден босатылады.

Бала өсіп келеді және күн сайын оған әлемнің жаңа және жаңа қырларын ашады. Бес жасар балалар айналасындағылардың бәрін білуде белсенді бола бастайды.

Бес жасар бала жалпылаудың жоғары деңгейімен, өз қызметін жоспарлау қабілетімен сипатталады. Бала ақыл-ой әрекетін таза түрде жасай алады: ол кәргендері мен естігендерін ойластырады, жұмбақтар шешеді, суреттерге әңгімелер жасайды, сұрайды, дауласады. Сөйлеуді дамыту, тыңдау, әңгімелеу, сөзжұмбақ мектеп жасына дейінгі баланың ерекше іс-әрекетіне айналады.

Практикалық тәжірибе, балалардың дамып келе жатқан ойлауы мен қиялы және олардың өз мүмкіндіктерін білуі жаңа тілектерді тудырады, ойындар мен суреттерде бастама пайда болады. Күту қабілеті дамиды.

Бес - алты жасында бала бейнелі ойлауды дамыта береді, ол мәселені тек визуалды түрде ғана емес, сонымен бірге ақыл-ойда да шеше алады. Жалпылау қабілеті жақсарады.

Алты - жеті жастағы балаларда ауызша-логикалық ойлау қалыптаса бастайды (ол тек жасөспірім кезінде ғана қалыптасады), бұл сөзбен жұмыс істеу, ойлау логикасын түсіну қабілетін білдіреді. Мектеп жасына дейінгі баланың аяғында жалпылау, байланыс орнату үрдісі пайда болады, бұл интеллектті одан әрі дамыту үшін өте маңызды.

Пиаженің пікірінше, мектеп жасына дейінгі баланың басты ерекшелігі — бір ғана, ең жарқын белгі немесе мүлікті фокустау мүмкіндігі. Мектеп жасына дейінгі бала әлі субъективті және объективті ажырата алмайды, ол әлемді тек өз позициясынан көреді.

Мектеп жасына дейінгі балаларға арналған ойындар шығармашылық ойлауды, қиялды, заттарды салыстыруды дамытуға бағытталуы керек.

ТАНЫМДЫҚ DAҒДЫЛАР APҚЫЛЫ MEKTEП ЖACЫHA DEЙІHГІ БАЛАЛАРДЫ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ТӘРБИЕЛЕУ

Сатжанова Салтанат Бахытовна

Ұлытау облысы, Жаңаарқа ауданы

КМҚК «Балдырған» бөбекжайының тәрбиешісі
педагог-модератор

Қазіргі кезеңде адамның қоршаған ортамен өзара әрекеттесу мәселелері ең өзекті болып табылады. Әлеуметтік-техникалық прогресс әлеуметтік-экологиялық сипаттағы көптеген жағымсыз салдарлармен адамның табиғатқа өзгертін әсерімен бірге жүреді. Біздің елімізде, бүкіл әлем сияқты, экологиялық білімге көп көңіл бөлінеді. Мектепке дейінгі білім берудің мемлекеттік білім беру стандарты мектепке дейінгі білім беру бағдарламасының мазмұнын анықтайды, ол әр түрлі іс-шараларда балалардың жеке басының, мотивациясының және қабілеттерінің дамуын қамтамасыз етуі керек және балалардың дамуы мен білім беруінің белгілі бір бағыттарын (білім беру салаларын) білдіретін келесі құрылымдық бірліктерді қамтуы керек: әлеуметтік-коммуникативті даму; танымдық даму; сөйлеуді дамыту; көркемдік-эстетикалық даму; физикалық даму.

Танымдық даму балалардың қызығушылықтарын, қызығушылығы мен танымдық мотивациясын дамытуды қамтиды; танымдық іс-әрекеттерді қалыптастыру, сананың қалыптасуы; қиял мен шығармашылық белсенділікті дамыту; Жер планетасы адамдардың ортақ үйі, оның табиғатының ерекшеліктері туралы айту.

Мектепке дейінгі білім беруді аяқтау кезеңіндегі мақсатты бағдарлар:

- бала қызығушылық танытады,
- ересектер мен құрдастарына сұрақтар қояды,
- себеп-салдарлық байланыстарға қызығушылық танытады,
- табиғат құбылыстарына өз бетінше түсініктеме беруге тырысады;

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

- байқауға, тәжірибе жасауға бейім. Ол өмір сүретін табиғи әлем туралы алғашқы білімге ие және т. б.

Балалардың табиғатты білуі ерте жастан басталады. Бұл жануарлар әлемінің, өсімдіктердің, жансыз табиғаттың алуан түрлі, жарқын объектілері мен құбылыстарын қуанышты әсерге толы қабылдау, олармен практикалық эксперимент. Ересек баланың назарын жарқын гүлге, ұшатын көбелекке, әдемі тастарға, үлгілдік қар үлпектеріне аударады. Балаға табиғатты белсенді білуге көмектесу (иіскеу, түрту, тыңдау, құю, құю, ұсақтау) оған кейде қолданатындардың орнына Табиғатта экологиялық тұрғыдан тиімді әрекеттерді байқамай ұсынуы керек. Егер нәресте бұтақты шәпке ұрса, онда сіз оның қалай сыбырлағанын тыңдауды ұсына аласыз, содан кейін асфальтты, тастарды соғудың қаншалықты керемет екеніне, құммен жүрудің қызықты екеніне көз жеткізе аласыз.

Біздің кішкентай тәрбиеленушілеріміздің табиғат әлеміне кіруіне қолдау көрсету, танысу, таныстыру, онымен бірігу кезінде баланың сенсорлық танымына, сенсомоторикасына, оның көрнекі және тиімді ойлауына, эмоционалды саланың ерекшеліктеріне, табиғатпен жағымды тәжірибе жинақтауға ықпал ету, қызығушылықтың пайда болуы, осы процестен қуаныш.

Экологиялық тәрбие арқылы балалардың танымдық белсенділігін дамыту бойынша жұмыс балалардың мүдделері мен қажеттіліктерін, ата-аналардың тілектерін ескере отырып құрылады; жас және жеке ерекшеліктерін ескере отырып; мемлекеттік талаптарға сәйкес мектепке дейінгі білім берудің барлық білім беру салаларын интеграциялау принципін ескере отырып, ересек пен баланың бірлескен іс-әрекеті, сондай-ақ балалардың тәуелсіз іс-әрекеті мәселелерін шешуге мүмкіндік береді.

Жетекші педагогикалық идея

Менің жұмысымның жетекші идеясының негізінде экологиялық тәрбие арқылы балалардың танымдық белсенділігін қалыптастыру жатыр. Бұл

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

балалардың танымдық қабілеттерін қызықты, ойын түрінде жүзеге асыруға, сөздікті байытуға, коммуникативті дағдыларды, қызығушылық пен белсенділікті дамытуға мүмкіндік беретін экология бойынша білім беру қызметіне әр түрлі әрекеттерді енгізу және барлық анализаторларды (визуалды, есту, иіс сезу, тактильді) енгізу.

Бірқатар ғылыми басылымдарда мектеп жасына дейінгі балалардың танымдық белсенділігі Тәуелсіздіктің, бастаманың, шығармашылықтың көрінісі ретінде қарастырылады.

Менің ойымша, кез-келген интеллектуалды белсенділік қабілеттердің дамуына әкелмейді, тек айқын жағымды эмоциялармен байланысты. Басқаша айтқанда, танымдық белсенділікті тәрбиелеу қоршаған ортаға деген танымдық қызығушылықпен байланысты.

Бұл идеяны жүзеге асыру экологиялық білім берудің белгілі бір жүйесін құруды талап етті.

Тақырып бойынша жұмыстың негізгі шарттарының бірі - Даму ортасын құру, көрнекі материалдарды қолдану: картиналар, муляждар, нақты заттар, ойыншықтар, карталар, театр кейіпкерлері, музыка, логоритмикалық жаттығулар, Мнемотехника және т.б., өйткені балалардың танымдық іс-әрекетінің мазмұнының негізі сенсорлық таным болып табылады. Бұл балаға объектілер, құбылыстар, олардың әртүрлі сыртқы қасиеттері туралы дұрыс ақпарат беретін, олардың бейнелерін жасайтын дұрыс ұйымдастырылған қабылдау. Баланың қоршаған ортаны тануындағы дерексіз және нақты, ұтымды және сезімтал байланыстардың пайда болуына ықпал етеді.

Мен балалардың визуалды тәжірибесін байытуға көп көңіл бөлемін, өйткені мектеп жасына дейінгі баланың суреттері өте тұрақсыз және оңай өзгереді. Материалды игеру неғұрлым терең және толық болса, бала неғұрлым эмоционалды болса, оның тәжірибесі соғұрлым қуанышты болады. **Мектеп жасына дейінгі балаларға экологиялық білім берудің негізгі міндеттерін бөліп көрсетуге болады:**

✓ Адам өмірінің ортасы ретінде табиғи және әлеуметтік орта туралы тұтас идеяны қалыптастыру.

- ✓ Экологиялық сана мен ойлауды, табиғатты моральдық - этикалық қабылдауды қалыптастыру.
- ✓ Барлық қызмет түрлерін интеграциялау арқылы тәрбие-білім беру жұмысын жетілдіру.
- ✓ Балалардың қоршаған ортаға жауапкершілікпен қарауын үздіксіз тәрбиелеу және салауатты өмір салтының негіздерін қалыптастыру.
- ✓ Экологиялық білімді насихаттау, ата-аналарды отбасындағы балаларды экологиялық тәрбиелеу мәселелеріне баулу.

Табиғатпен қарым-қатынастағы жетістіктер келесідей тұжырымдалған: "бала қызығушылық танытады, ересектер мен құрдастарына сұрақтар қояды, себеп-салдарлық байланыстарға қызығушылық танытады, табиғат құбылыстарына өз бетінше түсініктеме беруге тырысады... байқауға, тәжірибе жасауға бейім. Ол өзі, табиғи және әлеуметтік әлем туралы алғашқы білімге ие... Оның жабайы табиғат, жаратылыстану салаларынан қарапайым идеялары бар". Осы тұжырымдарға сәйкес экологиялық білім беру жүйесі қолданылады.

Табиғатпен дұрыс қарым-қатынас жасау, онымен саналы түрде қарым-қатынас жасау, табиғи тепе-теңдікті бұзбау үшін адамдар осы қарапайым заңдарды білуі керек. Экология негіздерін қарапайым білу кез-келген адамның экологиялық мәдениетінің міндетті құрамдас бөлігі болып табылады. Бұл білімді қалыптастыруды мектепке дейінгі балалық шақта балаға жақын табиғи ортаның нақты мысалдарынан бастау оңайырақ екендігі дәлелденді.

Осылайша, "танымдық даму дағдылары" білім беру саласы арқылы балалар жаратылыстану саласынан қарапайым, бірақ өте мұқият білім алады, бұл балабақша мен отбасындағы мектеп жасына дейінгі балалардың өмір сүру кеңістігінің бөлігі болып табылатын табиғат объектілеріне саналы көзқарастың негізіне айналады.

БАСТАУЫШ СЫНЫП БІЛІМ БЕРУ ҮРДІСІНДЕ ЖАҢА ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ҚОЛДАНУ

Бекбаева Аймереке Еркінбекқызы
Қызылорда облысы, Шиелі ауданы.
“ZIYATKER school ЖШС”
Бастауыш сынып мұғалімі

Қазақстандық білім берудің өзіндік ұлттық үлгісі мен жаңа мазмұндағы жүйесінің басты міндеті – қазіргі заманғы ғылым мен тәжірибенің жетістіктері негізінде алынған білімді қажет жағдайда пайдалану икемділігін меңгерген, өз бетінше дұрыс, тиімді шешімдер қабылдайтын, бәсекеге қабілетті жеке тұлғаны қалыптастыру болып табылады. Сондықтан да, білім саласындағы міндеттерді жүзеге асыру үшін, мектеп ұжымында әр мұғалім күнделікті ізденіс арқылы барлық жаңалықтар мен өзгерістерді сабақтарында енгізіп отырады. Қазіргі білім беру саласындағы оқытудың озық технологияларын меңгермейінше жан-жақты сауатты маман болу мүмкін емес. Жаңа технологияны меңгеру мұғалімнің интеллектуалдық, кәсіптік, адамгершілік және көптеген адами қабілеттің қалыптасуына игі әсерін тигізеді. Өзін-өзі дамытып, оқу-тәрбие үрдісін тиімді ұйымдастыруына көмектеседі. Оқыту мен тәрбиелеуге тың әдіс-тәсілдер енгізілді. Нәтижесінде тұтас педагогикалық үрдістер өзгертіліп, білім берудің тиімді деп танылған жаңа технологиялары дүниеге келеді. Кез-келген оқыту технологиясы мұғалімнен терең теориялық, психологиялық, педагогикалық, әдістемелік білімді, үлкен педагогикалық шеберлікті, шәкірттердің жан дүниесіне терең үңіліп, оны ұғына білуді талап етеді. Сондықтан оқушының рухани өсуіне жағдай туғыза алатын, жаңалықтарды қабылдауға даяр, өз әрекетіне өзгеріс енгізе алатын педагогтар ғана бүгінгі қоғамның мүддесі мен әр баланың үрдісінен шыға алады. Ойы жүйрік, ақылы жетік, бәсекеге қабілетті, өзгерістерге бейім, жеке тұлғаны тек қана педагог

қалыптастыра алады. Бастауыш сынып мұғалімі үшін оқушы жазылмаған тақта секілді таза, пәк. Бастауыш сыныпта оқытудың негізгі міндеті-баланың жеке басының жан-жақты қалыптасуын қамтамасыз ету, оның қабілеттерін анықтау мен дамыту, білімдерін ашу, дұрыс түсінік қалыптастыру. Бұл міндетті жүзеге асыру оқушыны іс әрекетті атқарушы объектіден нәтижесінде жеке тұлғаның өз ісін өзі басқаруға, орындауға қабілетті субъектіге көшіру арқылы мүмкін болады.

Білім беру жүйесіне жаңа инновациялық технологияларды енгізу арқылы оқыту үрдісін жетілдіру, оқушының танымдық қабілетін дамыту саналы деңгейге көтеру – бүгінгі күнгі күрделі мәселе. Білімді жеке тұлғаға бағыттау, оқушының өзін-өзі тануы, өзін-өзі тәрбиелеуі, ақыл-ойын дамытуы, яғни, жан-жақты дамыған жеке тұлға тәрбиелеу мұғалімдер алдына тың міндеттерді жүктеп, жаңашыл іс-әрекетке жетелейді.

Инновациялық тұрғыдан білім беру жүйесі ақпараттандырумен тығыз байланысты. Білім беруді ақпараттандыру дамуының жаңа кезеңінің ерекшелігі – бұл проблеманың инструментальдық емес, мазмұндық аспектілерінің басымдылығында және олардың шешілуінен білім сапалығы, оның әлеуметтік мәнділігінің орны анықталады. Психологтардың зерттеулеріне сүйенсек, ойлау стилі бастауыш сыныптан-ақ оқушыларда жете қалыптаса бастайды. Оқушылардың бастауыш мектепте қазіргі ақпараттық технологияларды адамзат іс-әрекетінің түрлі салаларында қолдана білудің қажетті дағдыларын игеріп үлгеруіне мүмкіндік туады.

Бастауыш білім – үздіксіз білім берудің баспалдағы. Мұғалімнің негізгі ұстанған мақсаты - білімнің жаңа үлгісін жасап, белгілі бір көлемдегі білім мен білік дағдыларын меңгерту, оқу мен тәрбие үрдісін ұйымдастырудың сан түрлі жаңа әдіс - тәсілдерін іздестіру, жаңа технологияларды сабаққа тиімді пайдалана білуі, бір сөзбен айтқанда - оқу үрдісін дамыту. Бұған Елбасымыз Нұрсұлтан Назарбаевтың Қазақстан халқына жолдауында айтылған «XXI ғасырда білімін дамыта алмаған елдің тығырыққа тірелетіні анық» деген пікірі нақты дәлел. Бүгінгі таңда алдымызға қойып отырған басты мақсат –

оқушыларға тек білім, білік дағдыларын меңгерту ғана емес, өзін - өзі дамытуға ұмтылатын, ақылды, алғыр, ой - өрісі кең, ақпарат көздерін өз бетімен қолдана алатын, талантты жастарды тәрбиелей отыра, еліміздің мүддесіне қызмет етуге бағыт-бағдар беру. Үнемі дамып, өзгеріп отыратын баланың ішкі болмысы мен табиғатын қалыптастыруда мұғалімнің ықпалы ерекше.

Жаңа технологияны жүзеге асыру, тиімділігіне қарай пайдалану үшін, әр мұғалім өзінің алдында отырған оқушыларының жас ерекшеліктерін ескере отырып, педагогикалық мақсат - мүддесіне байланысты, өзінің шеберлігіне байланысты таңдап алады. Жаңа технологияны жүзеге асыруда мұғалім белсенділігі, шығармашылық ізденісі, өз мамандығына деген сүйіспеншілігі, алдындағы шәкірттерін бағалауы ерекше орын алады.

Жалпы алғанда, жаңа технологиялардың 40 - астам түрлері бар.

Оқушы тұлғасының дамуына, қабілетінің артуына жаңа технологиялар айтарлықтай ықпал жасайтыны сөзсіз және бұл қазіргі таңдағы білім беру жүйесінің дамуындағы елеулі бағыт. Сондықтан да болар қазіргі кезде біздің ұстаздар да осы жаңа технологиялар элементтерін өздерінің тәжірибелерінде пайдаланып жүр. Жаңа технологиялар арасынан ақпараттық технологиясына назар аударсақ, оқытудың ақпараттық технологиясын оқу үрдісінде тиімді қолдану үшін бастауыш сынып оқушыларының оқу іс-әрекеті, психологиялық, тұлғалық, әлеуметтік және физиологиялық даму ерекшеліктерін есепке алу керек. Ақпараттық технологияны қолдану барысында ескере өтетін ерекшеліктер:

Оқу іс-әрекетіндегі ерекшелік – ақпараттық технология арқылы білім беру үрдісін ұйымдастыру бастауыш сынып оқушыларының оқу материаларын жеңіл меңгеруін, компьютерде жұмыс істеу дағдыларымен қарулануын жүзеге асырады.

Психологиялық ерекшелік – ақпараттық технологияны мектепте қолдану бастауыш сынып оқушыларының білуге, оқуға құштарлығы, танымдық

қызығушылығы, қиялы, логикалық ойлауы мен есте сақтау қабілеттерінің дамуына үлкен септігін тигізеді.

Тұлғалық ерекшелік – бастауыш мектептің бағдарламасы баланың жеке тұлғасын қалыптастыруға, оның өзіндік оқу-танымдық әрекетін дамытуға бағытталған. Бастауыш сынып оқушыларының өз мүмкіндігін көрсете білуі үшін ақпаратты өзіндік іздеу, жоспарлау, бөлшектеу, біріктіру, суреттеу, жалғастыру және тиімді пайдалану, өз іс-әрекетінің дұрыстығын тексеріп бақылау икемділігін бойына сіңіру әлдеқайда маңызды да күрделі.

Ақпараттық технологияны бастауыш сыныпта қолдану барысында оқушылардың оқу икемділігі дамиды. Шығармашылық оқу икемділігі, өзіндік жұмыс жасауды жоспарлау, бақылау, бағалау икемділіктері дамып, өзіндік ойлау икемділігі өрбіп, компьютер арқылы оқу материалдарын, оқыту және бақылау бағдарламаларын іске қосу, орындау дағдылары қалыптасып, компьютерлік стандартты бағдарламалармен, электрондық оқу басылымымен жұмыс жасау икемділіктері жетіле түседі.

Ақпараттық технологияны қолдануға негізделген қазіргі білімнің парадигмасы өз бетімен дамып, өз-өзін тежей алатын шығармашыл, жан-жақты біліммен, мәнді қызығушылықпен және дәстүрлі емес жағдаяттарда жауапты шешім қабылдай алатын үздіксіз дамыған ақпараттық қоғамда өз орнын таба білетін жеке тұлға түріндегі нәтижеге бағдарланғандығында. Сол себепті құзыреттілікке бағдарланған оқу үрдісін бастауыш сыныптан бастап қолдану өз нәтижесін беретіні сөзсіз.

«Адам ұрпағымен мың жасайды» - дейді халқымыз. Ұрпақ жалғастығымен адамзат баласы мың емес миллиондаған жылдар жасап келеді. Жақсылыққа бастайтын жарық жұлдыз - оқу. «Надан жұрттың күні – қараң, келешегі тұман», - деп М. Дулатов айтқандай, егеменді еліміздің тірегі - білімді ұрпақ. Ендеше, тәуелсіз еліміздің тұғырын биік ұстар қыз-ұлдарымыздың бойына дұрыс тәрбие сіңіре білейік.

ТУҒЫРЫ БИІК – ЕЛ

Тукушев Амирхан

Шымкент қаласы

№89 IT мектеп – лицейінің көркем еңбек пән мұғалімі

Жүз — дегеніміз орысша аудармасы лик, адамның бет жүзі дегенді білдіреді. Ал, Ұлы деген сөз

болса Великий болады. Осыдан шығатын қорытынды: Ұлы жүз (Түркі тілінде; buyukluk – басқарудың

шарықтау шегі, өлшемі. Яғный, Хандық дәуірінің бейнесі) - Великий лик, Орда жүз (орта сөзі Түркі тектес

тілге сай орда мағынасына ұқсас. Мағынасы: Ескі замандағы – қаланың іші бекінісі. Және бір термині –

Бекем, тірегі биік мағынаны құрайды.) - Цитадель, Күші жүз (Кіші сөзін алдыңғылармен байланыстырар

болсақ кіші, күші сөзіне өзгереді. Бұл – Айбарлы бет бейне. Рухы мықты жан дегенге келеді) - Сильный лик.

Міне осы салыстырмалы терминдерден айрықша мәнге ие сөз тіркесі шығады:

ҰЛЫ ОРДА КҮШІ

Қажетін алдым өзіме,

Керегін таптым өзіңнен.

Алыстан іздеп таппайақ,

Халқымнан алдым даналық!

Ұлтымнан таптым даралық!

Аман болшы халайық!

Қазақ халқын өзге ұлттардан ерекше, айрықша етіп көрсететін ұғым, дәстүрдің даралығы мен

Генетикалық тыйым заңы. Яғни туысқандық пен тарихымыздан тысқары мүшелер арасындағы некеге қатаң

тиым салудың, қанның бұзылуына (инцест) жол бермеу. Бұл дәстүрді ата-бабаларымыз бағзы заманнан бергі

ұстанып келе жатқан салтты. Ертеден-ақ қолға алынып санамызға сіңген болмыс.

«Жылқы мінезді» деп теңейтін, бүткүл өмірлері ат үстінде өткерген бабаларымыздың, Алланың

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

өмірімен, Тәңрінің жарлығымен болатұғын ғибратқа толы жылқылардың өмірімен тамаша ұштастыра

білгенғой, – шіркін!

Біле – білсек жылқы жаны таза, адалдық пен арлылықтың символы емеспе. «Тай, ересек құнаннан

дөнен болғасын, «жақындарына» мекіренер жасқа жеткенде, үйір басы – кексе айғыр оны талап, теуіптістелеп үйірден қуады. Солай ол басқа үйір іздеуге мәжбүр болады екен.»

Қашанда ой саларлық сөз айтылған,

Бабымен ебін тауып жөн айтылған.

Қазақты бір қамшылап шымшыламай,

Додадан қалмаса екен де айтылған.

Әрбір сөздің жүйесі бар,

Жүйелі сөздің киесі бар.

Мынау, мән беріп көз жүгірткен адамға өте маңызды ақпарат болар – ау!

Заманның зардабынан бекен, Жылдардың жалған жазмышынан бекен? Онысын білсе, бір Құдай

білер! Кертартар – кер заман кезінде "Разделяй и властвуй" — деген қисыны жоқ қағидаға сүйеніп "қазақ үш

жүзге бөлінеді" — деп жазған, отарлаушы саясаткерлердің шимай қағаздарды кезіндегі сауаты жоқ қазақ

жастарының түйсігінде солай кетті емес пе?!

Мұнысы мейлі, ұлт пен ұлты ажырата алмай "Қазақ" деген ұлтымызды "қырғыз" деп,

шатастырғандарына не айтарсың..?

«Шатастырып айтқан» деуге де келмес?! Әйтседе, мұнан басқа тіркесте мұнымен ұйқаспайды ғой!

Ия, Демінді ішіңе жұтып, өз ойыңның зілмендей қоқысының астында қаласың!

Мынаған не болды күрсініп деп жатқан боларсыз? Асықпаңыз!

Былай, толғанып тебіренуімнің басты себебі – атқарылар ісімізден де маңызды желкемізге жүк

болған, келе жатқан жас буынның ақысы тұр!

Жас – жеткіншектерге ендігі беретін біліміміз бағалы, іліміміз ізгі болмағы ләзім!

Кінәнің кімнен екендігін іздудің еш мәнісі жоқ деп ойлаймын. Өткеннен қалған қоқыстың арасынан

шындықтың жарқете шығуы

Өткенге өкпелеп жүргенде, Өскелең ұрпақтың ұлттық болмысының
құлдырауына себепкер болып

Қалмайық

Барымызды бағалап, жоғымызды түгендейтін заманның келіп жеткендігіне де
міне 30 жылдың аясы

болыпты. Деседе, кеудемізді керіп, қуану әлі алда!

Ия, әрдәуірдің өзіне тиесілі жетістіктерімен қоса алынбаған асуларының
болатындығы тарихи

шындық. Бүгінгі таңдағы жетістігіміз қайсы? Ала – алмай, бағындыра алмай
жүрген асу – асу белесіміз

қайсы?

Мұнымен менің айтқым келгені, кейінгі ұрпақ біле бермейтін төл тарихымыздың
астарына үңілсе

екен деймін. Әрине, ойсезімдерді пайыммен түсініп, іздеп, оқып білмесе, кім
нені үйреніп білмек. Бұл

алғырттыққа кінәлі келешек ұрпақ па? Жоқ әрине!

Ал, ендеше үлгер меген жас буын, көрмеген толқын «қанықсын»,
«ғибраттансын», «білсін» деген

оймен азын аулақ сыр шертіп сөз бастауымның мәнісі осында.

– Мүмкін мен, айтарлықтай сізге ақпарат бере алмаған болармын. Сұрағы көп,
маңызы аз болған

болар?

– Ұсынылған бұл ой тұжырымның захирына (сыртына) емес Батинасына (ішіне)
мән беріңіз. Жазылған

жайдың емес жазылмаған ойдың астарына қарайлап, тұжырым жасап өтіңіз. Мен
жайғана сіздің ой

елегіңізді – түрттім!

ПРИКЛЮЧЕНИЯ С БАБОЙ ЯГОЙ И РАЗБОЙНИКОМ

ТОО «Ясли - сад «Болашақ –Кун»

Сценарий утренника

Тема: «Приключения с бабой Ягой и разбойником»

Предшкольная группа «Солнышко»

Муз. работник и хореограф: Жакинбаева Д.

Воспитатель: Гареева Д.Х.

Цель и задачи: создать у детей радостное настроение. Формировать самостоятельность, доброжелательность, коммуникабельность. Закреплять вокально-хоровые навыки в процессе группового пения. Развивать творческое воображение, память, внимание, речь. Закреплять и расширять знания детей о приметах зимы, о празднике Нового года, через рассказывание стихотворений, пение песен. Совершенствовать музыкально-ритмические навыки детей через танцы, упражнения, игры. Воспитывать любовь к природе, трудолюбие.

Герои: ведущая (Фарангиз), Феи (Раяна и Эъзоза), разбойник (Расул), Дед Мороз, Снегурочка (Абдулазизова Марям).

Оборудование: пианино, ноутбук, колонка, **шляпки**, снежки, мандарины, 2 детские куртки, 2 шапки, 2 шарфа, 2 пары перчаток, 2 пары сапог, свечи, слова и музыка З.Александрова, М.Красев «Маленькой елочке», слова и песня В.Лебедева «Я елка современная».

Перед началом утренника звучит метель. В зале полумрак, ёлка не горит. В зал залетают две феи, разлетаясь в разные стороны.

Раяна: Ау!

Эъзоза: Ау!

Раяна: Ты здесь?

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

Эъзоа: Я здесь.

Подлетают друг к другу. Оглядываются по сторонам.

Раяна: Ах, куда же мы попали? *(осматривается)*

Мы в большом просторном зале...

Эъзоа: Значит это детский сад,

Только нет здесь ребят!

Раяна: Всё готово, что ж мы ждём?

Мы сюда их позовём.

Скажем мы, что Дед Мороз,

Елку в детский сад принес!

Эъзоа: Все скорей сюда бегите

Собирайтесь в этот зал.

Если видеть вы хотите

Новогодний карнавал!

Раяна и Эъзоа:

Громче музыка играй,

Елочка, гостей встречай!

Звучит веселая музыка. Дети заходят в зал, танцуют и становятся полукругом.

Фарангиз: Как красиво в нашем зале —

Словно в сказку мы попали.

Все сверкает и поет,

Здравствуй праздник —

Дети: Новый год!

Салават:

Посмотрите, посмотрите,

Что за дерево стоит —

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

На нем бусы и хлопушки,
Огонек вверх горит.

Ахматбеков Мухаммад:

Это елка-елочка,
Зеленая иголочка,
Елочка пушистая!
Елочка душистая!

Ашуркулов Мухаммад:

Хочешь ли ты, елочка,
Для тебя мы спляшем?
С нами ты покружишься
В хороводе нашем!

Акбар:

Знаешь ли ты, елочка,
Кто наш гость сегодня?
Дед Мороз придет к нам
На праздник новогодний!

Хадиджа:

За окном ложится снег,
Снег пушистый, новогодний.
С новым годом, всех, всех, всех
Поздравляем мы сегодня!

Расул:

С Новым годом! С Новым годом!
С новой радостью для всех!
Пусть звенят под этим сводом
Песни, музыка и смех!

Яхе:

Пусть на всей, на всей планете
Новый год встречают дети-

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

Радостно и весело,
С плясками и песнями!

Камрон:

Все для праздника готово,
Плясок, шуток очень много,
Громче музыка звени,
В эти праздничные дни!

Салават:

Пусть исполнятся желанья,
И удача к нам придет!

Все вместе: здравствуй, праздник долгожданный!
Здравствуй, здравствуй, Новый год!

Фарангиз: исполняется песня «Ёлка, шарики, хлопушка!»

Фарангиз: Наша ёлка всем на диво, и стройна, и высока
Сядем тихо и посмотрим на неё издалека.
Дети садятся на места.

Марям:

Какие сюрпризы сегодня нас ждут?
Быть может, из сказок герои придут?
Что будет у нас, никому не известно,
Но все интересно, ах, как интересно!

Фарангиз: Дед Мороз все не идет
А ведь скоро Новый год!
А где же Дед Мороз сейчас? Не забыл ли он про нас?
Ребята, а все ли вы знаете про Деда Мороза?

Словесная игра ПОЗОВЕМ ДЕДА МОРОЗА!

Ведущая говорит фразу, а дети хором отвечают "Да!" или "Нет!"
Дед Мороз известен всем, верно?

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

Он приходит ровно в семь, верно?
Дед Мороз старик хороший, верно?
Носит шляпку и калоши, верно?
Скоро Дед Мороз придет, верно?
Он подарки принесет, верно?

Фарангиз: Что ж ответы даны на вопросы,
Знаете все вы про Деда Мороза
А это значит, настала пора,
Ждет которую вся детвора.
А теперь давайте вместе позовем Деда Мороза!

Дети: Дедушка Мороз! Дедушка Мороз! Дедушка Мороз!

Звучит фонограмма песни «Новый год»
Входит Дедушка Мороз с наушниками, разговаривает по сотовому телефону, современно двигается.

Фарангиз: Дедушка Мороз! Ты ли это?

Дед Мороз: Я! Я! Иду в ногу со временем! Вращаюсь в различных кругах, тусуюсь! Живу современно, легко и прикольно! *(Глядя на елочку):* Вау! Какой блеск!

Фарангиз: Дедушка Мороз! Ты знаешь, куда ты пришел?

Дед Мороз: На тусовку!

Фарангиз: На какую еще тусовку, что это за слова такие? Это же детский сад! И дети у нас воспитанные! Ты чему их учишь!

Дед Мороз: Детский сад!!!! Да что ж это я, старый удумал!? Простите, дети, простите меня старика! *(снимает наушники)*

Дед Мороз: С новым годом! С новым Годом! Поздравляю всех детей и конечно всех гостей!

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

Фарангиз: Дедушка Мороз, а что с тобой случилось и почему с тобой нет Снегурочки?

Дед Мороз: Погодите дайте вспомнить (*чесет бороду, думает ходит*)! Сегодня мы были на елке в школе Снегурочка была со мной, на елке в другом саду тоже была. А потом нас пригласили на сеанс психологической погрузки, то есть разгрузки, или... одним словом, энергетически подпитала и нас, и все что у меня в мешке...А потом ...потом я Снегурочку не видел!

Фарангиз: Экстрасенс? На детской елке? Очень странно...

Дед Мороз: Погодите, погодите! Припоминать начинаю... Что-то уж больно похож был экстрасенс на мою старинную знакомую- Худая, как топ- модель, нос крючком, а глаза так и бегают, так и шныряют! Точно, Баба Яга! То-то, смотрю что-то знакомое в облике! Ну, Бабка Ежка, опять праздник испортить захотела!

Что же делать? Как мне быть? Пойду Снегурочку искать. Пойду, а мой посох мне в пути поможет! Он укажет мне дорогу!

(Уходит в поисках Снегурочки)

(Выбегают Разбойник и Баба яга, садятся по-турецки и начинают играть в карточки)

Баба-Яга: Кто сейчас из нас проиграет, тот Снегурку охраняет! Кто же выиграет из нас, тот пойдет Снегуркой в детский сад!

Баба –Яга: Огоньки мы потушили, праздника все равно не будет.

Разбойник: опять ты выиграла, Яга. Стало быть, тебе в Снегурку переодеваться, а мне с ней тут оставаться!

Разбойник проигрывает и остается охранять, вместе убегают из зала и переодевают

Бабу-Ягу в Снегурочку.

Фарангиз: Ребята, что же нам делать? Снегурочку похитили Леший и Баба Яга, да еще и огоньки заколдовали. Надо догнать Деда Мороза и все ему рассказать. Но как это лучше сделать? (думает). Придумала! Я письмо напишу и в вдогонку за Дедом Морозом отправлю фей. Давайте их позовем – Феиини!

Пулатова София: Я Фея веселых улыбок и смеха
Где я появляюсь, там будет потеха.
Все вокруг заискрится, зальется
И каждый на празднике мне улыбнется!

Эргешбекова София: Я Фея гирлянд и огней новогодних
Мне звезды сияют на ёлке сегодня.
Палочкой только взмахну я своей
В вальсе закружатся сотни огней.

Раяна: Прекрасен праздник ваш
Мы приглашенью очень рады
Расскажите, что от нас вам надо?

Фарангиз: здравствуйте, феи. Нам нужно Деду Морозу срочное сообщение отправить. Сможете?

Эъзоа: конечно, отнесем ему письмо. А наши огоньки нам путь-дорогу покажут.

Исполняется танец «Волшебство фей»
Феи уходят с письмом. Возвращается печальный Дед Мороз.

Дед Мороз: Письмо ваше с феями получил. Но Снегурочку не смог найти. Надо подумать, как Снегурочку найти да от бабы-Яги и разбойника ее вызволить

ИЗ-ЗА елки Баба –Яга с мешком снежков, переодетая в Снегурочку кидает Снежки в Деда Мороза.

Дед Мороз: Снегурочка, это ты? Ах, шутница, баловница, напугала Деда Мороза. *(заглядывает за ёлку, выходит Баба-яга)* Стой, не вертись, Деду Морозу покажись. Ой, это не моя внучка, это не Снегурочка!

Баба-Яга: Как не твоя? Даже очень твоя! Это у тебя что-то со зрением случилось.
Говорят, что зрению помогают очки. *(присматривается к мешочку Деда Мороза)*

Дед Мороз: Какие ещё очки? Я же вижу отчётливо всё: и детей, и ёлку, и тебя.

Баба-Яга: Это все видят, а ты посмотри за окно, там что видишь?

Дед Мороз: Зима на улице.

Баба-Яга: Какая же это зима – это лето: листочки, цветочки, птички.

Дед Мороз: Не может быть, а я вижу зиму, странно.

Баба-Яга: А ты надень вот эти очки и тоже увидишь лето. *(надевает ему очки, а сама берёт мешок и накрывает его простынею, перетаскивает его за ёлку, а свой с платком подкладывает)*

Дед Мороз: Ничего в этих очках не видно: ни лето, ни зиму. *(снимает очки)* Забирай свои очки и говори где моя Снегурочка?

Баба-Яга: А..а.. не скажу! Всех на праздник пригласили, а нас с Разбойником нет! Вот и остались вы без Снегурочки!

Дед Мороз: Так вы весь год себя плохо вели!

Баба-Яга: Мы вели себя весь год хорошо – почти никого не обижали, не запутывали, не запугивали. И что в итоге – нас на праздник не пригласили!

Ведущая: Так мы вам приглашение высылали. И Бабе Яге и разбойнику. Правда. Ребята?

Баба Яга: Правда-правда?

Дед Мороз: А ну. Говори, где Снегурочка!

Баба Яга: В мешке *(показывает на мешок)*
(Дед Мороз достает платок)

Дед Мороз: Решила пошутить опять со мной, вот заколдую и навек ты станешь ледяной!

Баба-Яга: Прости меня, ты старую Ягу! И не хотела так я поступать, но очень мне хотелось на праздник в детский сад попасть! Тебе Снегурочку верну, вот только пляску можно заведу? Эй, ребята, выходите танцевать, вашу удаль молодую показать!

Исполняется «Танец мальчишек» под песню ремикс«Корона бро»

Баба-Яга: Ты послушай Дедушка Мороз, внучку твою разбойник сторожит и очень там о празднике грустит, хочет она с ребятами играть и плясать и конечно в игры зимние поиграть, ты прости нас Дедушка Мороз пригласи его и весь вопрос, обещаем хорошо себя вести!

Дед Мороз: Ну, что ребята, давайте их простим и в гости на праздник пригласим!

Дети: Да!

Баба-Яга: Ну, тогда я побегу их сюда и позову!
(Входят в зал все трое, Разбойник здоровается)

Абдулазизова Марям:

Здравствуй, Дедушка Мороз! Здравствуйте, ребяташки, девчонки и мальчишки!

Как встречи с вами рада я, с Новым Годом всех друзья!

А почему елочка грустная стоит?

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

И огнями яркими не горит?

Расул: Как не горит? Мы ничего не делали, правда, Ягуша?

Баба-Яга: Правда-правда.

Дед Мороз: А ну-ка, признавайтесь сейчас же, а то посохом заморозу (стучит посохом).

Расул: Мы, Дед Мороз, огоньки потушили. Обидно нам стало.

Дед Мороз: Почему?

Баба Яга: Так всех на праздник позвали, а нас не пригласили.

Расул: А нам так холодно и скучно в лесу.

Баба Яга: Вот мы и решили – огоньки потушить и Снегурочку спрятать.

Дед Мороз: Вы же обещали исправиться.

Расул: Да мы готовы огоньки вернуть.

Баба Яга: Конечно, готовы, вы же на праздник нас пригласили.

Расул: Только ребята с Ягой танцевали, а со мной даже не пели.

Ведущая: Так нам праздник надо продолжать, а елочка огоньками не горит.

Дед Мороз: Возвращайте нам огоньки, тогда и плясать хороводную пойдем.

Расул: Только ребята с Ягой танцевали, а со мной не пели.

Елка загорается огоньками.

Дед Мороз: Вот и славно, вот чудесно, елка вся горит в огнях!
На чудесный танец елка, приглашает всех ребят!

Исполняется хороводная песня «Джинглбенс»

Игра с детьми «КТО ВПЕРЁД?»

На спинке двух стульев висит по зимней куртке с вывернутыми рукавами, а на сиденьях лежит по меховой шапке, шарфу и паре варежек.

Под весёлую музыку 2 игрока выворачивают рукава курток, после чего надевают их, а затем облачаются в шапку, шарф и варежки. Приз получает тот, кто вперёд займёт место на своём стуле и крикнет **«С Новым годом!»**.

Игра с родителями «Мандариновая ёлка»

3-5 родителей получают по целому мандарину и по команде детей дружно начинают их чистить, чтобы выложить из долек красивую ёлочку. Победит тот, чья ёлочка появится быстрее

Дед Мороз: эх, как здорово танцевали и играли! Но устал я что-то. Посижу, да стихи ваши послушаю.

Мустафа:

Кто в нарядной теплой шубе,
С длинной белой бородой,
В Новый год приходит в гости,
И румяный, и седой?

Зубайр:

Он играет с нами, пляшет,
С ним и праздник веселей!
Дед Мороз на елке нашей,
Самый главный из гостей!

Шухратбеков Исмоил:

Наши окна кистью белой
Дед Мороз разрисовал.
Снегом полюшко одел он,
Снегом садик закидал.

Хасанов:

Разве к снегу не привыкнем,
Разве в шубу спрячем нос?
Мы как выйдем да как крикнем:
Здравствуй, Дедушка Мороз!

Санжар:

Всю неделю каждый день,
Мне в окно смотреть не лень!
В зале на стекло дышал,
Дед Мороза очень ждал....

Туракуло Имран:

Наконец-то он пришёл!
Наконец-то нас нашел,
Смотрит он совсем не строго,
Можно посох мне потрогать.

Холматова:

Мороза очень я люблю.
Я свою улыбку деду подарю.
В щечку поцелую, загляну в глаза.
И скажу на ушко: «Я тебя ждала»!

Амир:

Наша елка высока,
Наша елка велика,
Выше мамы, выше папы,
Достает до потолка.

Алимбаев Имран:

Дед Мороз! Дед Мороз!
Ты нам сладости принес?

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

Ты в секрете не держи,
Что в мешке там, покажи?

Элер:

Здравствуй, дедушка Мороз!
Ты подарки нам принес?
Я тебя так долго жду,
Никуда не выхожу.

Фирдавс:

Наша елка вся в игрушках,
И шары на ней висят!
Наша елка с Новым Годом
Поздравляет всех ребят!
Дед Мороз: Молодцы ребяташки. Очень приятно было послушать.

Снегурочка: Ребята а давайте вместе с вами споем песню

Ведущая: исполняется песня «По белому снегу идет Новый год»
Дети садятся на места.

Дед Мороз: Я люблю того, кто весел.

Я ведь Дедушка Мороз!
Если кто-то нос повесил,
Пусть поднимет выше нос!
Я хочу вам пожелать,
Чтоб в году всё было гладко.
А теперь пришла пора
Подарить вам всем подарки!

Дед Мороз: Сейчас возьму свой волшебный посох. А где же он? Дети, вы не видели? *(Баба-Яга ходит за спиной Деда Мороза).*

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

Дед Мороз оборачивается, отбирает посох и говорит:

Опять за старое взялась. Сейчас тебя заморожу!

Стучит три раза посохом, Баба-Яга кричит:

Ой, не надо, ой, не хочу, ой . . . (и замирает в смешной позе).

Прибегает разбойник и жалеет ее:

Расул: Ах, ты моя Ягусенька, как же я без тебя! Дед Мороз отпусти Ягу! Без нее я пропаду, с кем мне в карточки играть, с кем мне вечер зимний коротать?

Дед Мороз: Хорошо, разморожу Бабу-Ягу и поверю вам в последний раз. Раз, два, три, отомри!

Баба-Яга: Ой, ой, ой, что со мной? Хочу доброе что –то делать

Разбойник: А что доброе?

Баба-яга: Подарки детям вернуть, которые мы с тобой спрятали.

(Разбойник и Баба-Яга приносят мешок с подарками, отдают подарки ведущей)

Фарангиз: Ребята, давайте дружно скажем, спасибо!

Дети: Спасибо!

Фарангиз: исполняется танец мальчишек «Флешмоб»

Дед Мороз: Все подарки получили? Поздравленья тоже?

А теперь нам всем пора! До, свиданья детвора!

Разбойник и баба яга: До свидания!

Снегурочка:

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

И вот настал прощальный час,
Я так привыкла к вам, ребята,
Прошу, не забывают нас,
Когда большими станете когда-то...

Ведь сказка в жизни есть всегда,
Любовь, добро, забота, дружба,
И если вдруг нагрянет гром,
Всегда помочь кому-то нужно.

Ну а сегодня, ребятня,
Танцуйте, смейтесь и играйте,
Ведь детство – самая счастливая пора,
Чудесно Новый Год встречайте!

Воспитатель: Дорогие наши гости, поздравляю вас с наступающим Новым годом! Год уходящий принёс нашим детям много достижений и новых успехов, спасибо вам за поддержку. Желаю, чтобы год грядущий исполнил все ваши пожелания и надежды. Каждый день давал возможность для радости, счастья и смеха. Пусть здоровье вас не подводит, трезвость ума будет всегда с вами, ведь порой так трудно нам, родителям. Удачи вам, везения, достатка, терпения и отличных новогодних праздников в кругу дорогих наших деток, родных и близких людей.

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

ТҰЗДЫ ҚАМЫРДАН БАЛЫҚТЫҢ РЕЛЬЕФТІК МҮСІНІН ЖАСАУ

Розаков Жанат Тлеутаевич

Қарағанды облысы, Қарқаралы қаласы балалар
жасөспірімдер шығармашылық орталығы КММ- сі
«Бейнелеу өнері» үйірме жетекшісі

Тақырыбы : «Тұзды қамырдан балықтың рельефтік мүсінін жасау»

Сабақтың мақсаты: Тұзды қамыр техникасымен таныстыру.

Міндеті : Оқушылардың сәндік-қолданбалы өнердің бір саласы – тұзды қамыр туралы білім, білік дағдыларын қалыптастыру.

Оқушыларды іскерлікке, икемділікке, шеберлікке және жаңаша мазмұн табуға үйретіп. Өз бетінше жұмыс істеу дағдысын қалыптастырып, жасалған бұйымды жаңа дизайн талаптарына сай әсемдей білуін дамыту.

- шығармашылық қабілетін дамыту.
- Қол еңбегін меңгеруге, әсемдікке, төзімділікке тәрбиелеу. Эстетикалық талғамын арттыру.

Керекті жабдықтар: Дайын тұзды қамыр, су , қатырма қағаз, стек, гуашь

Ұйымдастыру кезеңі: Оқушылармен амандасу , түгелдеу; оқу құралдарын тексеру.

Сыныптың тазалығына көңіл бөлу. Оқушылардың зейінін сабаққа аудару. Тұзды қамырдан бұйымдар жасау - қамырдан түрлі сыйлықтар және үй ішін сәндеп безендіруге арналған бұйымдар жасау өнері. Тұзды қамыр соңғы жылдары мүсіндеу саласында ерекше орын алуда. Тұзды қамырдың артықшылығы :

- Қол жетімді
- Созылмалы әрі серіппелі
- Өңделуі жеңіл

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

- Бұйымдар ұзақ уақыт сақталады
- Қуану мен қанағаттану сезімдеріне бөленеді
- Экологиялық таза өнім

Жаңа сабақты түсіндіру:

Қамырдан жасалған бұйымдар ежелгі дәстүр болғанымен, заманауи әлемде де өзінің сұранысын азайтқан жоқ, өйткені қолдан жасалған бұйымдар экологиялық тазалыққа тән деп бағаланады. Тұзды қамырдан бұйымдар жасау – адамға қызығушылықпен қуаныш сыйлайды, әр отбасына, әр дастарханға байлық пен сәттілік әкеледі деп ырымдаған.

Ермексазбен салыстырғанда қамыр қолды бүлдірмейді. Қамыр құрамы дұрыс болған жағдайда бұл бейнелер жарылып кетпейді, ұзақ сақталады. Қамырдан бұйым жасау үлкенге де, кішіге де қызықты. Қамырдан әртүрлі композициялар жасауға болады. Бұған арнаулы құрал-саймандардың қажеттігі жоқ. Ұн мен тұздан су араластыру арқылы қамыр дайындалады. Қамырды дайындау үшін белгіленген пропорциялар сақталуы шарт. Басқа қосымша материалдар жапсыру үшін «Мастер» желімі қолданылады. Шағын композиция құрастыру үшін: ұн – 400 гр, тұз – 200 гр, су – 1 стакан. Дайын қамыр қолға ұстағанда ермексаз сияқты жылтыр болуы керек. Қамыр иленгеннен кейін 30 минут тұруы керек. Иленген қамыр бабына жеткеннен кейін ғана бұйым жасауға кірісеміз. Қамыр бір қалыпты сақтау үшін оны үнемі полиэтилен қаптамасында сақтаймыз. Керегінше үзіп алып отырамыз. Дайындалған үлгі бойынша қамыр жапсырылып керекті форма беріледі.

Сарамандық жұмыс:

Қамырдан композиция жасау.

Оқушыларға жұмыс істейтін орындарын дайындап, құрал-саймандарының – тақтайша, қамыр, пышақ, қол орамалдарының ретімен тұру керек. Үстел үстін, киімін бүлдірмей, материалмен ұқыпты жұмыс істеу дағдысын қалыптастыру мақсатында тақтайшада мүсіндеу үшін қажетті материалды қалай қолдану керектігін түсіндіру. Балықтың мүсінін қатырма қағазға кезең-кезеңмен жабыстырып жасауға кірісеміз. Толық жасап болғаннан кейін жылы жерге қойып кептіреміз.

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

Келесі сабағымызда әрлеп, гуашьпен бояп жұмысымызды аяқтаймыз. Қамырмен жұмыс аяқталғаннан кейін, қолды орамалмен сүртіп, сабынмен тазалап жуамыз.

Жұмысқа қойылатын талаптар:

1. Қамырды қамырға жапсыру кезінде желім орнына су жағып отырамыз. Сонда қамыр бір-біріне жақсы бірігеді.
2. Дайын бұйымның жарығы, бірікпей қалған жерлері болмау керек.
3. Жұмыс барысында қауіпсіздік ережелерін сақтау.

Білімді бекіту:

1. Тұзды қамыр дайындау үшін не керек?
2. Тұзды қамырға қойылатын талаптарды атаңдар.
3. Мүсін жасау өздеріне ұнады ма?

д) **Бағалау:** Білім алушылардың жұмыстарын бағалау

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

МЕНИҢ ОТАНЫМ – ҚАЗАҚСТАН

Онгарова Жанар Кадырбаевна

Мырзатай орта мектебі

Білім беру ұйымының атауы		Мырзатай орта мектебі		
Пәні:		Көркем еңбек		
Бөлім:		Менің Отаным - Қазақстан		
Педагогтің аты-жөні:		Онгарова Жанар Кадырбаевна		
Күні:		06.09.24 ж.		
Сынып: 4		Қатысушылар саны:	Қатыспағандар саны:	
Сабақтың тақырыбы:		Қазақстанның табиғаты. Кеңістік перспективалы пейзаж саламыз. Кеңістік перспективасы. Түс қанықтығы. Туған өлке табиғатын бейнелейміз.		
Оқу бағдарламасына сәйкес оқыту мақсаты:		4.1.3.1 – әртүрлі орындау техникасын үйлестіре отырып, шығармашылық идеялар мен сезімдерін (көңіл күйі, мінезі) көрсету 4.3.3.1 – шығармашылық жұмысты жақсартуға ұсыныс жасап, критерийлерге сәйкес жұмысты бағалау		
Сабақтың мақсаты:		Туған жерінің табиғатына сүйіспеншіліктері мен қызығушылық-тарын ояту. Табиғаттағы әртүрлі құбылыстарды, әсіресе кеңістік перспективасын түсінуге ықпал ету. Түс қанықтығымен таныса отырып және алған білімдерін жұмыста қолданып, шығармашы-лық қабілеттерін дамыту.		
Құндылықтар және оның мақсаты:		Еңбекқорлық және кәсіби біліктілік - Біреудің еңбегінің нәтижелеріне ұқыпты қарау - Туған жер табиғатына қызығушылықтарын қалыптастыру.		
Сабақтың барысы				
Сабақтың кезеңі//уақыты	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Ұйымдастыру	Сыныпта жақсы	Оқушылар амандасып, бір-	Бірін-бірі бағалау.	Гүлдер.

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

кезеңі	психологиялық ахуал мен шығармашылық жағдай туғызу. «Гүлмен тілек» (сергіту және топқа біріктіру). Оқушыны бір-біріне тілек айту арқылы жақындастырады, көңіл күйін көтереді, бауырмалдығын оятады.	біріне сәттілік тілейді.		
Өткен білімді еске түсіру	Оқушылар арнайы дайындалып келген гүлді алақандарына салып тұрып, бір-біріне тілек тілейді және гүлдің түстері бойынша топқа біріктіріледі.	Оқушылар сұрақтарға жауап береді.	Топтар жауаптарын « смайлик-термен » бағалайды.	
Жаңа білім	1-топ – қызыл 2-топ – сары 3-топ – көк « Интервью » әдісі. <u>(Әр топқа мынадай сұрақтар беріледі.)</u> <u>Микрофон қолдану.</u> 1. Туған жер деген не? 2. Қазақстанның	Оқулықтағы суретші шығармалары мен фотосуреттермен танысады.		Көркем еңбек оқулығы, 4-сынып Түстер туралы кестелер, фотосуреттер, табиғат құбылысы бейнеленген репродукциялар мен фото-

	табиғаты бай ма? 3. Туған жерің туралы айтып бер. Жаңа сабақты түсіндіру. Тақтаға кеңістік перспективасы айқын көрінетін еліміздің табиғат көріністері-нің фотосуреттері ілінеді. 1. Сызықтық перспектива дегеніміз не? 2. Сызықтық перспективаның қандай негізгі ережелерін білесіңдер? деген сұрақтар арқылы білетіндерін еске түсіреді. Оқулықтағы бірінші суретке қарап қай ағаштың жақын, ал қайсысы алыс тұрғанын байқауға бола ма? Егер сызықтық перспектива ережесін еске түсірсек, алыстағы ағаш кішкентай болып көрінетін.			суреттер
Бекіту		Тапсырмаларды берілген түріне қарай, талапқа сай орындайды.	Топтар жауаптарын «бағдаршам» әдісімен бағалайды.	Құрал-

	Алдыңғы қатарда діндері жіңішке, ал артқы қатарда діндері жуан ағаштар орналасуы мүмкін ғой. Сондықтан бұл суретке қарап дәл жауап беру қиын. Ағаштардың қайсысы жақын тұрғанын білу үшін, олардың түбіне қараймыз. Пейзажда кеңістікті көрсетудің тағы бір тәсілі - табиғатты бақылауымыз керек. Алыстағы тау орманды тау болса, жасыл түсті, шыңын қар басқан болса, ақ түсті болып көрінеді. Таулар алыстаған сайын суық көгілдір түске ауысады. Себебі біз алыстағы заттарды көгілдір түске боялған ауа қабаты арқылы көреміз. Бұл құбылыс кеңістік перспективасы		Дескриптор: - Оқушылар пейзаж салу ережелерін біледі; - Пейзажда сызықтық	жабдықтар және материалдар: Ақ қағаз, қанықтығы әртүрлі сұр түсті қағаз, қайшы, желім
--	---	--	--	--

Сабақтың соңы	деп аталады. Осы перспектива арқылы пейзажда кеңістік тереңдігін де көрсетуге болады. Кеңістік перспективасын қанық және қанық емес түстерсіз салу мүмкін емес. Қанық және қанық емес түстер болады. Қанықтық-түстің негізгі белгісі. Қанық емес түстер қою қанық емес түстер (қара түсті бояу қосылады) мен ашық қанық емес түстерге (ақ түс қосылады) бөлінеді.		перспективаны көрсете алады; - Пейзаж салғанда түстерді дұрыс қолдана алады; Жұмыстарды топтар «екі жұлдыз, бір тілек» әдісімен бағалайды.	Құрал-жабдықтар және материалдар: Сурет альбомы, жай және түрлі түсті қарындаш-тар, акварель және гуашь бояулары, қылқалам, палитра, су құятын ыдыс
Кері байланыс	Сызықтық және кеңістік перспективасы бір-бірімен тығыз байланысты. Кеңістік перспективасы сызықтық перспективамен салыстырғанда заттардың өлшеміне емес, олардың түстерінің қанықтығына әсер	Оқушылар сабақтан алған әсерлерін кері байланыс парағы тапсырмалары арқылы білдіре алады.	Оқушылардың айтқан жауаптарына пікір қалдыру.	тиімді кері байланыс орнату.

	етеді. Тақырыпқа деген қызығушылықтарын ояту, проблемалық жағдай туғызу. 1-тапсырма. Оқушылар топ болып түс қанықтығы мен кеңістік перспективасының байланысын жақсы түсінуі үшін кеңістік перспективалы пейзаж салу жолын көрсететін жұмыс орындайды. Оны қағазға орналастырып, топ мүше-лері түсінік береді. Сонан соң 3 компо-зицияны салыстырып, қайсысында пейзаж перспективасы жақсы көрінеті-нін анықтап, қорытынды жасаймыз. Ол үшін: 1-топқа Қанықтығы әр алуан сұр түсті қағаздан қиып			
--	---	--	--	--

	алынған көлемі әртүрлі 5–7 ағаш түрі таратылады. Перспектива ережесін ескере отырып композиция жасауды тапсырады. 2-топқа Қанықтығы бірдей сұр түсті қағаздан қиып алынған көлемі әртүрлі 5–7 ағаш түрі таратылады. Сызықтық перспективасы ережесін ескере отырып композиция жасауды тапсырады. 3-топқа Қанықтығы әр алуан сұр түсті қағаздан қиып алынған көлемі бірдей 5–7 ағаш түрі таратылады. Кеңістік перспективасы ережесін ескере отырып композиция жасауды тапсырады. Сарамандық жұмыс. Жеке			
--	--	--	--	--

	жұмыс. 2-тапсырма. Туған өлке табиғатын бейнелейді. «Үш С» әдісі бойынша сәтті шыққан үш жұмысты анықтау. Жаңа білім мен тәжірибені қолдану. Ой толғаныс кезеңі. Ол үшін мына сұрақтарды пайдаланамын: 1-топқа 1. Қанық түстер дегеніміз не? 2. Сызықтық перспективасы туралы не білесіңдер? 2-топқа 1. Қанық емес ашық түстерге қандай түстер жатады? 2. Кеңістік перспективасы қалай байқалады? 3-топқа 1. Қанық емес қою түстерге қандай түстер жатады? 2. Сызықтық және			
--	---	--	--	--

	кеңістік перспективасы бір-бірімен тығыз байланысты ма? «Рефлексия» кері байланыс. «Ұстазға хат» кері байланыс. Оқушылар бүгінгі тақырыпты түсінгені, түсінбегені туралы хат қалдырады			
--	---	--	--	--

СИҚЫРЛЫ МАТЕМАТИКА ЕРТЕГІЛЕР ӘЛЕМІ

Кіріктірілген ұйымдастырылған іс әрекет: Математика негіздері, Дене шынықтыру, Музыка, Құрастыру

Мақсаты: Балаларды бір-бірінің жанына шеңберге турғызып, өз орнын табуға, оңға, солға бұрылу, араларын алшақ ұстау және жақын тұруға үйрету. 5-ке дейін реттік санау дағдыларын дамыту, реттік сан есімдерді атау, сандарды реті бойынша атауға «нешінші?», сұрағына жауап беруге және қорытынды санды атауға, «барлығы қанша?» сұрағына жауап беруге үйрету. 5 көлемінде тура және кері санауға жаттықтыру. «Көп», «бір» ұғымдары туралы түсініктерді қалыптастыру, заттардың санын ажыратуға үйрету, командада жұмыс істей білуге дағдыландыру.

Дамытушылығы: Балалардың 5 көлемінде сандық есептеу дағдысын дамыту, дамытушы ойындар арқылы әр түрлі тапсырмаларды орындай отырып салыстыру, ақыл ойларын, танымдық қабілеттерін дамыту.

Тәрбиелігі: балаларды тапқырлыққа, іздемпаздыққа, шапшандыққа, бірлікке тәрбиелеу.

Әдіс –тәсілдері: Сұрақ – жауап, салыстыру, ойын, карточкалар арқылы тапсырмалар.

Көрнекі құралдар: —Эл.тақта, 5ке дейінгі сандарға байланысты суреттер мен сандар

Әрекет кезендері Тәрбиешінің іс –әрекеті

Мотивациялық, қозғаушылық
Ұйымдастырушылық — ізденушілік
«Шаттық шеңбер»

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

Қане,қане тұрайық,
Үлкен шеңбер құрайық.
Тұрсақ егер шеңберге,
Алақанды ұрайық,
Сол жақтағы балаға,
Оң жақтағы балаға,
Шапалақта,шапалақ,
Шапалақта,шапалақ.
Ал санайық,санайық,
Сан сырына қанайық!
Бір саусақты жұмайық,
«Бір саны»- деп ұғайық!
Екі саусақ жұмайық,
«Екі сан» -деп тыңайық!
Үшіншісін жұмайық,
«Үш саны»-деп шығайық!
Тағы бірін жұмайық,
Төрт санына ылайық.
-Жарайсыңдар, балалар!
Бүгін біз математика іс әрекетімізде 5санымен танысамыз.

1-тапсырма: «Сандар шатысты»

(Тақтамен жұмыс)

- 1) Сандарды ретімен қою.
- 2)Тура, кері санау.
- 3)Атаған санның көршісін атау.

2-тапсырма: «Орнын анықта» 3 пен 5 тің ортасында қай сан тұрады?

1 мен 3 сандардың ортасында қай сан?

3-тапсырма: «Адасқан сандар»

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

Балалар біздің сандар адасып кетіпті, өз ұяшықтарын табуға көмектесемізба?

-Ия. Онда кеттік. Музыка ойналысымен ұяшық таққан балалар шеңбер бойымен жүреді (бес балада арқаларына тағылған 1-5 дейін сандар бейнеленген ұяшықтар). Ал қалған балалар сандар бейнеленген карточкаларды арнайы ұяшыққа салады.

4- тапсырма: «Ойнада, ойлан».

«Сөз жұмбақ»

1. Күн шуақта отырды үш күшік

Келді маңына тағы екі күшік.

Ал, кәнекей санашы

Болды сонда неше күшік?(5)

2. Бес қонжық орманға

Бара жатты қорбаңдап.

Бір қонжық шаршады.

Әрі қарай бармады.

Ал, кәнекей тез айтшы

Қанша қонжық кетті алда?(4)

3. Ағаш басында екі торғай отыр еді.

Оларға тағы бір торғай ұшып келді.

Барлығы неше торғай болды?(3)

Сергіту сәті:

1 дегенде тұрайық,

2,3,4-алақанды соғайық,

Оң жаққа бұрылып,

Сол жаққа бұрылып,

Бір отырып, бір тұрып,

Біз жүгіріп алайық,

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

5дегенде асықпай,
Орнымызды табайық.

5-тапсырма: «Сәйкестендіру»

Мақсаты: сандар мен заттарды сәйкестендіреді, шапшандыққа, тапқырлыққа баулу.

Бір қатарға сандар бейнеленген карточкалар қойылады, екінші қатарға қағаз бетіне бейнеленген шенберлер қойылады. Екі бала ойнайды

6-тапсырма: «Кубиктерден сандар құрастыру»

Берілген кубиктерден сандар құрастырады

Рефлексивті-коррекциялаушы -Жарайсыңдар, балалар!

Біз барлық тапсырмаларды орындадық .

Біз бүгін сандарды ретімен қойып тура, кері санадық. Салыстырдық. Жұмбақ шештік. Құрастырдық.

Жарайсыңдар, балалар бәріңде ақылды екенсіңдер

Рахмет сіздерге.

Балалар қуаныш сезімге бөленеді.

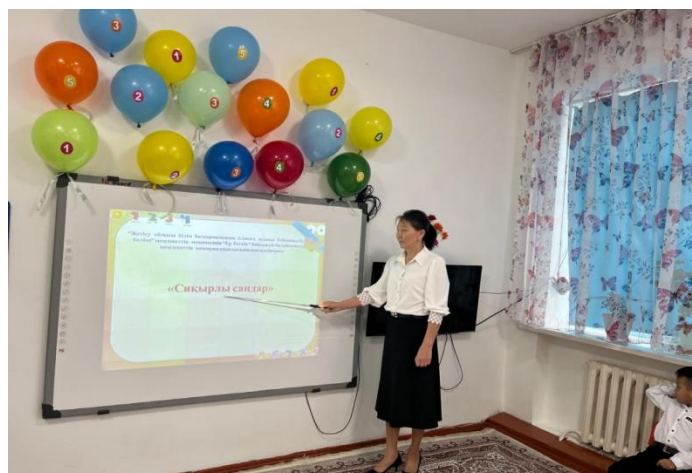
Күтілетін нәтиже:

Біледі: 1-ден 5-ге дейінгі сандарды ретімен, тура және кері санай білуді, сандар емлесін тануды, құрастыруды.

Игереді: 5 көлемінде сандық есептеу, салыстыру, санау, топта дағдыларын игеру;

Меңгереді: ауызша есептер шығаруды, кеңістікті бағдарлай білуді;

Білім беру саласы: «Таным»

Білім көздері: Қарапайым математикалық ұғымдар

Тақырыбы: Сыңарлы математика ертегілер әлемі.

Мақсаты: Ертегі арқылы математикалық білім дағдыларын шыңдау 1-5 дейінгі сандарды тура және кері санау. Дидактикалық ойындар арқылы геометриялық пішіндер мен түстерді ажырата білуге үйретуді жалғастырып, пішіндерден неше түрлі бейнелер құрастыру. Топтасып тапсырманы орындау арқылы бір-бірімен тату дос болуға тәрбиелеу.

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

Қолданылған әдіс-тәсілдер: топпен жұмыс, тосынсый. Дидактикалық ойын.

Іс- әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің іс- әрекеті	Балалардың іс- әрекеті
Мотивациялық-қозғаушылық	Шаттық шеңбері: Біз балдырған тең басқан Дос құшағын кең ашқан Тілегіміз жақсылық Ашық болсын кең аспан Берік болсын іргеміз Бәріміз бір біргеміз Енді әрқайсысымыз өз орнымызға отырайық. Балалар біз өзіміз жақсы көріп тыңдайтын ертегілерімізді еске түсірейік. Ерте, ерте, ертеде..... Шалқан, Жетілақ, Қызыл телпек, Үйшік, Түлкі мен тырна, Мақтақыз бен мысық т.б. Олай болса бүгінгі оқу іс-әрекетімізде «Бауырсақ» ертегісі арқылы бастағымыз келіп отыр. Балалар ертегіде Бауырсақ ең бірінші қандай кейіпкермен кездеседі 1. Қоян (дұрыс айтасыңдар), (музыкамен келеді)	Балалар шеңберге тұрып шаттық шеңберін жасайды -Сәбіз -Үшбұрыш -Көктем -Наурыз, сәуір, мамыр -Аруна, Аружан, Амина. Балалар тура, кері санау жеке-жеке. М. Айсұлтан, Аружан, Дамели, Қ. Айша, Илья -Ия -Кубиктерден пішіндерді айырып атау, түр-түсін айыру, әр топтың алдына тастап сұрайды.

Мен Қоянмын, Қоянмын.
Сәбіз жесем тоямын
Қасқырдан қорқамын,
Бауырсақты жеп қоямын.
Мен сендерге сұрақ
қоямын, сендер жауабын
тура тапсаңдар бауырсақты
жемеймін.

Сұрақ:

- а) Мен қандай көкөністі
жақсы көремін?
б) Сәбіздің пішіні неге
ұқсайды?
Онда сыйқырлы сәбіздің
тапсырмасын орындайық.
(жерден сәбізді алады)
1) Жылдың қай мезгілі?
2) Көктем айларын атаңдар?
3) Сендер көктем туралы
тақпақ білесіңдерме? Кәне
кім айтады?

Тәрбиеші: Қоян саған
біздің балалардың жауабы
ұнады ма?
Қоян, балалар мен сендерге
ризамын жақсы. Сау
болыңдар

Тәрбиеші: Жарайды
балалар сендер қоянның
тапсырмасын жақсы
орындадыңдар. Енді
Бауырсаққа орманда қай аң

кездеседі.

Қасқыр: Сәлеметсіңдерме балалар мен сендерге қызықты тапсырмалар әкелдім, егер соны орындасаңдар мен бауырсақты жемеймін.

Сұрақ:

1-тапсырма: 1-5 ке дейін тура және кері санау.

Тәрбиеші: Балалар біз қасқырға сандар туралы білетін тақпақтарымызды айтып берейікші.

2-тапсырма: Цифрларды суреттермен сәйкестендір.. Қасқыр аралап балаларды мақтайды. Мен енді кетуім керек, тапсырманы дұрыс орындадыңдар, рахмет, сендер сияқты дос тапқанымна қуанамын. Сау болыңдар.

Тәрбиеші: Балалар Қасқырдыңда тапсырмасын жақсы орындадыңдар, ол да сендерге риза болып кетті. Енді бауырсаққа орманда тағы қандай аң кездесті
Аю- Сәлеметсіңдер ме,

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

	балалар. Мен сендерге қызықты ойындар алып келдім. Келіңдер бірге ойнайық Тәрбиеші: Ойнайық па? Онда Аюдың бірінші тапсырмасы қандай екен. 1-тапсырма: Пішіндерді айыру.(кубизм әдісі) Тәрбиеші: Аю балалар тапсырманы дұрыс орындады ма. Аю аралап жүріп, балаларды мадақтайды, жұмысын тексереді.	
Ұйымдастыру-Іздестіру	Аю мен бауырсақты жей алмайтын болдым, қой кетейін. Сау болыңдар. Тәрбиеші: Жұмбақ жасырады Өзі қу, өзі айлакер, Жүрген жері айқай-шу. Ол қандай аң? Ендеше орманда бауырсаққа қандай аң кездескен? Түлкі: Сәлем, достар! Менің тапсырмамды орындауға дайынсыңдар	-жұмбақтың жауабын табады. -Түлкі Мерей, Ақтөре сергіту жаттығуын балалармен орындайды. -санадық, пішіндерді ажырата білдік, пішіндерден заттар құрастырдық, жаттығу жасадық, тақпақ айттық Бауырсақ

ма?

1-тапсырма: Сергіту
жаттығуын кім біледі, Кім
көрсетеді?

2-тапсырма: Екінші,
төртінші ойыншықты
боя.(бояу керек)
тапсырманы

Тәрбиеші:Түлкінің
тапсырмасын жақсы
орындадық па?

Түлкі: Балалар мен
сендердің көп нәрсе
үйрендім, сендер алғыр,
тәртіпті, білімді балалар
екенсіңдер, мен сендермен
қоштасамын.

Тәрбиеші: Біз Бауырсақ
ертегісіндегі барлық
андардың тапсырмасын
орындадық. Бізге қандай
андар келді.
Біз қандай тапсырмаларды
орындадық.
Олай болса қонаққа кім
келеді.
Бауырсақ балалармен
амандасып өз
ризашылығын
білдіріп, әкелген

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

	сыйлығын таратады.(сендер мені ормандағы аңдардан құтқардыңдар) Бауырсақ: Менің сыйлығыма риза болсаңдар мен қайтайын. Сау болыңдар	
Рефлексивті-түзетушілік	-Балалар бүгінгі көңіл-күйлерің қалай? -Бүгінгі оқу қызметі сендерге ұнады ма? Ендеше ортаға шығайық Қол ұстасып тұрайық Шеңберді біз құрайық Көріскенше күн жақсы Сау-саламат болайық!	-Жақсы -Ия бізге қатты ұнады

Күтілетін нәтиже:

Білуі тиіс: 1-5 ке дейінгі реттік сандарды ауызша санауды (тура, кері)

Көрсете білуі: 1-5 ке дейін санау, пішіндерді, түстерді танып, көрсете білуді игереді.

Меңгерген дағдылар мен іс-әрекеттер: Өз бетімен іс-әрекет жасай алады.

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

МЕН НЕ ҮЙРЕНДІМ?

Сламқұлова Гүлнұр Ақбергенқызы

Мұғалімнің аты-жөні: Сламқұлова Гүлнұр Ақбергенқызы		Қатысқан: Қатыспаған:
ҰІӘ: Сауат ашу		
Мектепалды сынып 0 «Б»	Күні: 21.04.2024ж	
Сабақтың тақырыбы: Не білдім не үйренді . Қортынды.		Мен не үйрендім?
Осы сабақта қол жетілетін оқу мақсаттары (оқу бағдарламасына сілтеме)		Әріпті тану, ажырату және оны дыбыспен сәйкестендіру . Сөздің буыннан тұратынын түсіну және сөздегі буын санын анықтау
Бағалау критерийлері		Қолданады.
Тілдік мақсаттар		Дыбыстарды атау
Құндылықтарды дарыту		Оқушыларды бір-біріне деген құрмет көрсетуіне тәрбиелеу.
Пәнаралық байланыстар		оқушылар сөздің неше буыннан тұратынын айтады
Бастапқы білім		дыбысы мен әрпі
Сабақ барысы		

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

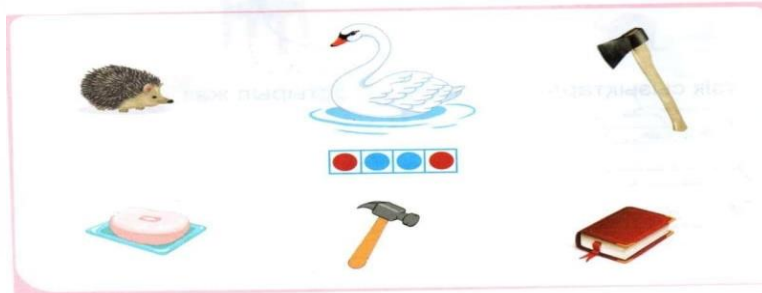

Сабақтың жоспарланған кезеңдері	Сабақтағы жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар
Күтілетін нәтижелер:	-Амандасу -Оқушыларды түгендеу Жасайды: үш дыбыстан тұратын сөздерге дыбыстық талдау жасайды, берілген дыбысқа сөз құрайды. Түсінеді: сөздер әртүрлі дыбыстардан тұратынын. Қолданады: дыбыстарды ажыратады, сөздегі дыбыстың орнын анықтайды. Қолданылатын көрнекі құрал-жабдықтар: № 1 жұмыс дәптері, көркем суреттер, түтікше, карточка, айна т.б. Міндеттері: 1. Дауысты, дауыссыз дыбыстарды ажыратуларын жетілдіру. 2. Берілген дыбысқа сөз құрап, сөздегі сол дыбыстың орнын анықтай алу дағдыларын бекіту.	
Пәнаралық байланыс «Қатынас»	№1 Сәйкесін тап. Өзіндік жұмыс. Суреттері ата. Сөздерді буынға бөл, Екі буынан тұратын заттың суретін , ал үш буынан тұратын заттың суретін қос. .	

№2 ойлан тап Суреттерді ата. Дыбыстық
сызбаны тиісті суретпен сәйкестендір.

№3 Суреттерді ата .Қ дыбысыныңорнын
тауып ,сәйкес бөлікті көк түске бояу.

Тақтамен жұмыс.

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

Дескриптор	1.Дауысты/Дауыссыз дыбыстарды ажырата алады. 2.Сөздерді буынға бөле алады және буын санын біледі. 3.Жылдам оқи алады.	
Сергіту сәті 1 мин	Сергіту сәті Жоғары қарап күн көрдім, Төмен қарап жер көрдім. Оңға,солға бұрылып, Егеменді ел көрдім.	Сергіту сәті жинағы
5 мин	«Шашылса,жина» Берілген әріптерден сөз құрайды. ЭЛЕКТРОНДЫ НҮСҚАДА ТАРАТУҒА БОЛМАЙДЫ! АВТОР: АНАР К. 87003262011 АСҚАРҒА бірге көмектесейік! Б Д Ж С П Н А Э О ө У Ү Ұ ы І Е И Я	Үлестірмелі қағаз

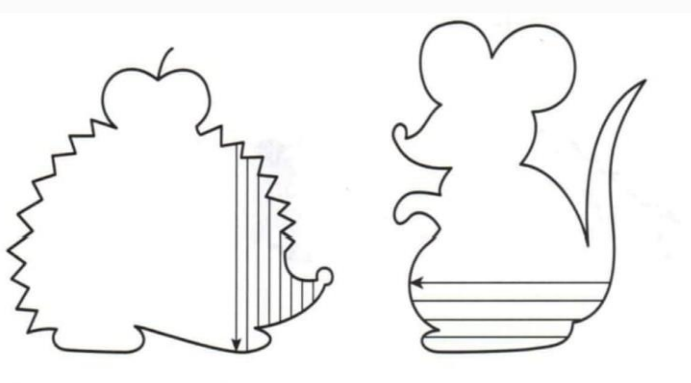
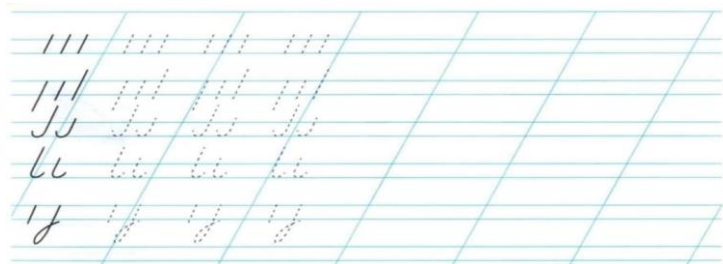
+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

Дәптермен жұмыс.	№4 Штрихта №5Үзік сызықтарды, бастырып жаз. 	суреті, стикер
Саралау – оқушыларға көбірек қолдау көрсетуді қалай жоспарлайсыз ? Мадақтау сөздермен, бас бармақ әдісі арқылы.	Бағалау – оқушылардың материалды меңгеру деңгейін тексеру жоспарыңыз? Мадақтау сөздері (Жарайсың, тамаша, өте жақсы) 	Денсаулық және қауіпсіздік техникасының сақталуы.

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

Кері байланыс	Не білдім? Нені түсінбедім? Не білгім келеді? 	
Сабақтың жақсы өткен екі аспектісі? Сабақты жақсартуға не ықпал ете алады? Сабақ барысында сынып туралы немесе жекелеген оқушылардың жетістік қиындықтары туралы нені білдім, келесі сабақтарда неге көңіл бөлу қажет.		

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

АЙДАЙДЫҢ ТУЫЛҒАН КҮНІ! ҰЙЫМДАСТЫРЫЛҒАН АШЫҚ ОЙЫН ІС- ӘРЕКЕТІ.

Әубәкір Гүлжайна Жарқынбекқызы

«Балапан» ортаңғы тобы

Тәрбиеші: Әубәкір Гүлжайна Жарқынбекқызы

Тақырыбы: Айдайдың туылған күні! Ұйымдастырылған ашық ойын іс-әрекеті.

Міндеті: Күнделікті ойын іс-әрекетінен сәл ерекше қызықты етіп өткізе отырып, балаларды тапсырмалар орындауға қызықтыру, ынталарын ашу, сөйлеуді дамыту, жағымды көңіл-күй сыйлау. Түстерді тануға, ажыратуға, санауға үйрету.

Барысы: Экранда видеоролик көрсетіледі, сол бойынша балалар ортаға келеді.

Туылған күн кешіне сайқымазақты шақыру үшін тапсырма орындайды- «Сайқымазақтың шашын жасаймыз» түрлі-түсті бояудың көмегімен түтікше домалақ арқылы бояуға басып сайқымазақтың шашын жасау.

1-Тапсырма аяқталған соң ортаға музыкамен сайқымазақ шығады.

Сайқымазақ: Сәлеем балалар! Бүгін қандай мереке тойлап жатсыздар? Балалар хормен (Айдайдың туылған күнін). Сайқымазақ: Ой жарайсыздар балалар керемет. Туылған күнге сыйлықтарыңыз дайынба?! Ендеше бәріміз бірге сыйлық жасайық.

2-Тапсырма - Моншақ жасау. Қиынды түтікшелер арқылы суретке жіп арқылы өткізу.

Тәрбиеші: Балалар тапсырмалар орындап шаршаған боларсыздар, ендеше туылған күн бұрышына барып шәй ішейік. Шәйіміз ыстық екен балалар, ендеше қане үрлеп суытып алайық.

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

3-Тапсырма - Үрлеу арқылы тыныс алу жаттығуын жасау.

Сергіту сәті:Сайқымазақ балалармен билеу.
Туылған күн бұрышына жиналу.

Тәрбиеші: Балалар туылған күн кешіне бізде бірдеңе жетіспейтін сияқты қараңыздаршы,ол не деп ойлайсыздар?! Әрине тәтті торт.Ендеше барлығымыз бірігіп тәтті тортты жасайық.

4-Тапсырма - Топ болып торттың бөліктерін құрастыру,құрастыра отырып торттың 3-түрлі бөліктерін түстерін айтқыза,торт бөліктерін санату.

Қортынды:Балалар бүгінгі туылған кеші сіздерге ұнадыма?Біз қандай тапсырмаларды орындадық?

Сайқымазақ: Балалар жарайсыздар сіздер өте көңілді ақылды балалар екенсіздер. Маған сіздермен бірге туылған күн тойлаған өте қатты ұнады.Туылған күн кешінен сіздерге сыйлық. (Тәтті кәмпит тарату)

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

"ҒАРЫШ ӘЛЕМІНЕ САЯХАТ" АШЫҚ КІРІКТІРІЛГЕН ОҚУ ІС-ӘРЕКЕТІ

Қанатова Назерке

Білім беру саласы: «Коммуникация», «Шығармашылық», «Денсаулық», «Таным»

Ашық ұйымдастырылған оқу іс-әрекетінің бөлімі: «Сөйлеуді дамыту», «Көркем әдебиет», «Дене шынықтыру».

Мақсаты: Ғарыш, ғарышкерлер туралы түсініктерін кеңейту. Балаларға ғарыш, ғарыштық ұшулар, Байқоңыр ғарыш айлағы туралы түсінік беру. Қазақстанның тұңғыш ғарышкерлері туралы түсінік бере отырып, балалардың ғарыш әлеміне қызығушылығын арттыру;

Тәрбиеші: -Балалар, бүгін бізде ерекше күн. Бізге көптеген қонақтар келіпті қонақтармен амандасайық.

Шаттық шеңбері:

Армысың, алтын күн!

Армысың, ашық аспан!

Сәлем баршаға,

Сәлем досыма!.

Тәрбиеші: -Балалар, қазір жылдың қай мезгілі?

Балалар: Көктем мезгілі

Тәрбиеші: -Көктем мезгілінде қандай өзгерістер болады?

Балалар: Күн жылынады, құстар жылы жақтан ұшып келеді, қар ериді, ағаштар бүршік атады.

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

Тәрбиеші: -Балалар көктем мезгілінде үш ай бар. Наурыз, сәуір, мамыр.

-Кәне, бірге қайталайықшы.

-Бұл сәуір айында үлкен мереке бар. Ол Ғарышкерлер күні.

Ғарышкерлер дегеніміз – олар ғарышқа, аспан әлеміне ұшатын адамдар. Аспан әлемінде көптеген ғалам бар. Ал, біздер жер бетінде өмір сүреміз.

Тәрбиеші: -Жарайсындар, балалар! (Теледидар арқылы суреттер көрсетіледі)

- Балалар сендер қандай әуе көліктерін білесіңдер?

- Ғарышқа тұңғыш ұшқан ағаларымыз Юрий Гагарин, Тоқтар Әубәкіров, Талғат Мұсабаев, Айдын Айынбетов. Ғарышқа зымыранмен ұшқан бұл кісілер біздің мақтанышымыз. Зымыранның ұшуға дайындалып, ұшқан көрінісі көрсетіледі

- Қараңдаршы қандай көп жұлдыздар, планеталар.

Тәрбиеші:балалар тыңдандаршы бізге біреу келген сияқты кім екен.

Робот : Сәлеметсіңдер ме! Балалар мен қай ғаламнан келдім білесіңдерме? Мен осы ғаламда өмір сүремін. Маған тамақ, су, ештеңе керек емес. Мен осы жерде жұмыс істеймін.

Балалар:- Сәлеметсізбе, робот аға! Сіз аспан әлемінен келдіңіз..

Тәрбиеші: - Балалар, робот өзімен бірге әкелген тапсырмаларды орындай алмай, басқа ғаламшарға ұша алмай отыр екен. Оған тапсырманы орындауға көмектесеміз бе?

Балалар: -Ия, көмексетеміз!

Тәрбиеші: -1-ші тапсырмасы

Алдымызда тұрған суретте зымыранның бейнесі берілген сол зымыранны сыңарын табуымыз керек.Балалар тапсырманы орындап болсақ екінші тапсырмасын орындайық.

-2-ші тапсырмасы.

Мазайка құрастырамыз. Бізге аспан әлемінің бейнесін бірнеше бөлікке бөліп берген. Сол бөліктерді құрастыруымыз керек.

Тә: -Жарайсыңдар, балалар! Енді балалар ғарышкерлер туралы қандай тақпақ білесіңдер?

Балалар:

Аспан, аспан, арайлым,

Саған жиі қараймын.

Сені көзбен шаламын,

Мен ғарышкер боламын!

Тәрбиеші: -Жарайсыңдар, балалар! Тақпақты жақсы біледі екенсіңдер

Ойын:

-Жарайсыңдар, балалар! Балалар, сендер роботқа барлық тапсырмаларын орындап бердіңдер! Ол біз құрап берген зымыранмен басқа ғаламшарға ұшып кетті.

Тәрбиеші: -Балалар, бүгін уақытымызды сондай көңілді өткіздік!

-Бізге бүгін кім келді?

-Ғарышкерлер қайда ұшады екен?

-Кімге көмектестік?

-Қандай тапсырмалар орындадық?

-Бүгінгі оқу іс-әрекетіміз сендерге ұнады ма?

Олай болса біздің ашық ұйымдастырылған оқу іс-қызметіміз аяқталды.

КЕЛ, ЖАҢА ЖЫЛ ОРТАҒА Мұратбек Сымбат

Мақсаты; Балаларға мерекелік көңіл-күй сыйлау. Шыршамен таныстыру, әсем безендірілуіне назар аударту. Көңілді ойындар ойнату, балаларды бірлесіп ойын ойнауға үйрету. Жаңа жылмен таныстыру.

Жүргізуші: Армысыздар, құрметті ата-аналар балабақша ұжымы.

Жаңа жылдың таңы неткен арайлы

Ақ мамыққа бөлеп алды маңайды

Жаңа жылмен құттықтаймын бәріңді

Бақыт, шаттық, молшылық әкелсін

Бәрімізге мына жыл арайлы

Құтты болсын ағайын

Жаңа жылың тағыда

Қол соғып қарсы алайық

Шақырайық ортаға

Ертеңгілік басталсын

«Балапан» тобында.

Ортада әуен қосылады балалар шыршаны айналып шығады.

Жүргізуші: Балалар бүгін сендер сәнді киініп әдемі болып кетіпсіңдер. Балалар сендер қандай мерекеге келіп отырсыңдар.

Балалар: Жаңа жыл

Жүргізуші: Әрине, Жаңа жыл мерекесіне келдік. Олай болса балалар жаңа жылжық ертеңгілігімізді бастайық.

(музыка қосылады ортаға Сикыршы кіреді)

Сикыршы: Жаңа жыл келді

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

Азаймасын ән мен жыр
Ел көңілін көтерсін
Құтты болсын жаңа жыл

Сиқыршы: Сәлеметсіздерме балалар, Қарандаршы айнала неткен керемет, әсем мына шыршамыздағы ойыншықтардың алуан түрлері бар екен. Бәрімізде әп-әдемі жаңа жылдық киімдерімізді киіп жиналып қаппыз. Бірақ.....шыршамыз көңілсіз, қәне менің сиқырлы таяғымның көмегімен, сендердің әдемі сендердің әдемі сөздеріңмен шамын жағайық.

Бәрі: Қуант, бізді таңырқат
Шамдарыңды жарқырат «Зрет»
(Шырша шамы жанады)

Жүргізуші: Керемет ендеше балалардың орындауында хор қабыл алыңыздар.

Хор: «Шырша әні»

Жүргізуші: Жарайсындар балалар ендеше келесі кезекті жігіттеріміз бен қыздарымыздың биін қабыл алыңыздар.

Би: «Жаңа жыл»

Тақпақтар:

Жүргізуші: Керемет балалар. Айтыңдаршы жаңа жылда бізге қандай қонақтар келеді кім біледі екен.

Балалар: Аяз ата мен Ақшақар

Жүргізуші: Ендеше бәріміз бірге шақырайық .

Бәрі: Аяз ата кел, аяз ата кел «Зрет»

Ортаға Аяз ата мен Ақшақар кіреді.

Аяз ата:Құтты болсын,балалар
Келген жаңа жылдарың
Алаңдамай өсіңдер
Еркелеп қыз,ұлдарың.
Ал,мен кіммін айтыңдаршы.Мені тани алдыңдар ма.

Ақшақар:-Сәлеметсіздерме балалар.Жаңа жылдарың құтты болсын.
Сүйсіндірер маңайды
Ақшақармын арайлы
Жалт-жұлт еткен жүзімнен
Күміс сәуле тарайды.

Жүргізуші:қош келдіңіздер баршаңызда,алыс жолдан келдіңіздер.Қәне төрге шығыңыздар балалардың өнерін тамашалаңыздар.

Хор: «Әппақ әппақ қар »

Жүргізуші:Жарайсыңдар балалар.Балалардың өнерлері ұнап жатырма сіздерге.Ендеше келесі кезекте балалардың биін қабыл алыңыздар ортада

Аю:Сәлем балалар менің досым Машаны көрдіңдерме таппай жүрмін.Маша екеуіміз сендерге өз өнеріміз көрсетеміз дегенбіз.

Жүргізуші:Аю сен мұңайма Маша біздің қасымызда қәне өнерлерінді тамашалайық.

Би: «Аю мен Маша»

Тақпақтар:

Аяз ата:Балалар менімен бірге ойын ойнауға қалай қарайсыңдар.

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

Ойын:

Жүргізуші: Әуелді әніміз

Жаңа кірді сәніміз

Ақшақарды ортаға алып

Би билиік бәріміз.

Би: «Аққала»

Тақпақтар:

Ақшақар: Балалар сендерге көп рахмет маған билерің ұнады.

Жүргізуші: Аяз ата Ақшақар біздің балаларымыз шеттерінен өнерлі әнде, биде айтады. Олардың өнерлеріде таусылмайды. Балаларымыздың әнін қабыл алыңыздар.

Хор: «Аққала»

Аяз ата: Балалар сендерге біздің кететін уақытымыз болды басқа жақта жаңа жылдық мерекеге балалар шақырып жатыр келесі кездескенше сау болыңдар.

Жүргізуші: Құрметті қонақтар, балалар «Кел Жаңа жыл ортаға» арналған мерекеміз аяқталып қалды. Көріп тамашалағандарыңызға көп рахмет, мың алғыс. Жаңа жыл құтты болсын, отбастарыңызға тек табыс қуаныш, бақыт әкелсін.

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

ҰЛТТЫҚ ҚҰНДЫЛЫҚТАР – ХАЛЫҚ ҚАЗЫНАСЫ

Нуржауова Эльвира - Сабақ жоспары

Міндеті: Балалардың жас ерекшеліктерін ескере отырып, ұлттық мәдениетке баулу арқылы патриотизмге тәрбиелеу, шығармашылық іс-әрекет үшін жағдай жасау. Қимыл-қозғалыс тәжірибесін байыту. Диалог құру дағдыларын қалыптастыру, ауызша қарым-қатынас жасау. Математикалық ойлау дағдыларын дамыту.

іс-әрекеті түрі : Кіріктірілген ойын іс-әрекет

Өтілу барысы:

-Балалар бүгінгі көңіл –күйіміз қандай?

-Керемет , жақсы көңіл-күймен бүгінгі ойын әрекетімізді жақсы тілектермен бастайық.

-Жарайсыңдар

-Балалар сендер білесіңдер ме, Менің жанымда тұрған зат не екенін?.

-Иә, әрине киіз үй. Бұл киіз үйді кезінде ата ,әжелеріміз паналаған. Киіз үй жазда ыстықтан, қыста суықтан қорғаған. Киіз үйдің сүйектері-ағаштан, жабдықтары-киізден жасалған. Ендеше балалар осы киіз үйдің ішінде қандай жабдықтар бар екен, қарайықшы?!

-Балалар киіз үйден бөлек те біздің халқымыздың өзіне тән ұлттық құндылықтары өте көп. Ұлттық ойындарымыз, ұлттық киімдеріміз, ұлттық тамақтарымыз, ұлттық өнеріміз, салт-дәстүріміз. Ұлттық құндылықтар- атадан балаға мирас болып келе жатқан қағидаттарымыз. Мен бүгін балалар сендерге арнап үш ойын алаңын дайындадым. Сол үш ойын алаңына сендерді бөлу үшін асықтарды пайдаланып отырмын. Кім қандай түсті асықты алса , сол бала асығының түсіне қарай ойын алаңына барады.

1. «Қызыл асық» ойын алаңы

Міндеті: Физикалық қасиеттерді дамыту. Балалардың ептілік, икемділік қасиеттерін дамыта отырып, эстетикалық талғамына сүйене отырып, қыз балалар шаш өреді, ұл балалар қамшы өреді. Қол маторикасын дамыту.

2. «Жасыл асық» ойын алаңы

Міндеті: Балалар әрекетінде көркем – шығармашылық қабілеттерін дамыту. Қол маторикасын дамыту. Сөмкені (қоржын) баудың көмегімен тігу.

3. «Сары асық» ойын алаңы.

Міндеті: Шығармашылық ойлау мен қиялын дамыту. Қазақ халқының өнер туындыларына қызығушылық таныту. Заттарды пішінін, түсін ескере отырып құрастыру. Пішіндердің көмегімен құрақ көрпе құрастыру.

Балалар бойымызды жазып алу үшін кезекті ойынымызды ойнаймыз.

«Шаңырақ» ұлттық ойыны.

Міндеті: Ұлттық би өнеріне қызығушылық танытады, би қимылдарын орындайды. Әуеннің сипатына сәйкес ойын әрекетін орындау, шеңбер бойымен тұрып қимылды өзгерту арқылы шапшаңдық пен ептілік таныту.

Енді балалар менің дайындаған соңғы ойыным текеметті баудың көмегімен жапсырамыз. Бұл текеметті өз тобымызда қолданамыз.

«Текеметті безендіру» ойыны

Міндеті: Ұлттық ою-өрнектерді қолданып тұрмыстық заттарды безендіру.

Балалар мен сендерге бүгін қандай ойындар алып келдім? Ойындар сендерге ұнады ма? Қандай ұлттық би биледіңдер? Жарайсыңдар, керемет! Балалар сендер біздің болашағымызсыңдар. Ертеңгі күні сендер нағыз ұлтжанды азаматтар мен азаматшалар болатындарыңа сенмін. Әрқашан ұлттық құндылықтарымызды дәріптеп жүріңдер!

ОЙЫН АРҚЫЛЫ ӨТКЕН ТАҚЫРЫПТАРДЫ ҚАЙТАЛАП, ДОСТЫҚ ҚАРЫМ-ҚАТЫНАС ЕРЕЖЕЛЕРІН САҚТАЙ БІЛУГЕ БАУЛУ

Сағындықова Жібек

Міндеті: Балаларды ұйымшылдыққа тәрбиелей отырып, өткен тақырыптарды қайталау мақсатымен ойын тапсырмаларын орындату. Ойын іс-әрекеті кезінде достық қарым-қатынас ережелерін сақтай білуге баулу.

Білім беру саласы: Кіріктірілген ойын іс әрекеті

\Балалар ойын алаңына қисық жол кедергілерінен өту арқылы кіреді\

Тәрбиеші: Балалар бүгін біз осы уақытқа дейін өткен тақырыптарымызды, әріптерді, сандарды қайталап, еске түсіру үшін ойын тапсырмаларын орындайтын боламыз. Ойын аймақтарына бөлінбес бұрын құпия жәшіктен, көзімізді жұма отырып геометриялық пішінді тауып, атап айтып, аймақтарға бөлінетін боламыз.

«Төртбұрыш» ойын аймағы

«Құпия бейне»

Балалар таным білім беру саласы бойынша есептерді шығара отырып, пазль құрастырады.

«Тышқан аула» ойыны

Балалар тышқанда жасырылған есептерді шығара отырып, тышқандардан құтылуға тырысады.

«Шеңбер» ойын аймағы

Балалар шығармашылық білім беру саласы бойынша ақ парақтардағы жасырын суреттерді табу барысында, түрлі түсті бояуларды пайдалана отырып, парақ бетін бояу жұмысын жүргізеді.

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

«Үшбұрыш» ойын аймағы

«Гүлдегі көбелектер»

Балалар гүл күлтелерінде орынласқан суреттерге байланысты әріптерді орналастыратын болады.

«Адасқан буын»

Балалар буынға бөлінген суреттердің жұптарын табу арқылы сөз құрастыратын болады.

Нейрожаттығу

Міндеті: Балалардың оң және сол жақ ми бөліктерін дамыта отырып ойын жаттығуын жасау.

Тәрбиеші: Балалар бүгін біз сендермен ойын тапсырмаларын орындау барысында қандай аймақтарда жұмыс жасадық?

Тапсырмалар сендерге ұнадыма?

Ендеше сендерге бүгінгі ойын әс-ірекетіне белсене қатысып, өз білімдеріңді көрсеткендерің үшін бағалау сыйлықтарын табыстаймын. Жәрайсыңдар!

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

САУАТ АШУ НЕГІЗДЕРІ

Шығыс Қазақстан облысы білім басқармасы,
Өскемен қаласы бойынша білім бөлімінің
«Шәкәрім атындағы №1 орта мектебі» КММ
Мектепалды даярлық сыныбы тәрбиешісі:
Жумағалиева Қарлығаш Қатайқызы

Білім дағдысы:	«Коммуникативтік» білім беру дағдысы	
ҰІӨ:	Сауат ашу негіздері	
Тақырыбы:	Кк дыбысы мен әрпі	
Оқу мақсаты:	Дауыссыз дыбыстардың негізгі ерекшеліктерімен танысу.	
ҰІӨ мақсаты:	Сөздегі дыбыстарды, олардың түрлерін ажыратады. К дыбысы – дауыссыз дыбыс, к дыбысының айтылуын дұрыс дыбыстайды.	
Дағды:	Суреттер бойынша сөйлем құрастырады. Сөйлемдегі сөздер санын ажыратып, буынға бөледі.	
Күтілетін нәтиже:	Берілген суретке қарап сөздегі дыбыстарды, олардың түрлерін ажыратып, дыбыстық талдау жасай алады. К дыбысына сөз құрайды.	
Жоспарлау		
ҰІӨ кезеңдері	Жоспарланған оқу қызметі	Ресустар
ҰІӨ басталуы 3-5мин	Оқу іс-әрекетіне балалардың назарын тарту үшін педагог жағымды атмосфера туғызады. Тәрбиеленушілер өлеңді қимылмен, жақсы көңіл-күймен орындайды.	

Қайырлы таң , достым!
Қайырлы күн болсын.
Аптаның әр күні
Сәттілікке толсын!

-Балалар , орнымызға
отырайық.
Партада түзу, денемізді тік
ұстап отырамыз.Сабаққа
белсенділікпен қатысайық.

**Өткен сабақты қайталауға
араналаған сұрақтар?**

-Балалар сендер өткен
сабақтарда сауат ашу
пәнінен не үйрендіңдер?
/әріптерді, жазуды, оқуды,
буынға бөлуді,
дыбыстық талдауды, сөйлем
құрауды/

1-тапсырма

Өткен әріптерді қайталау
мақсатында
«Кубизм» әдісі арқылы
балалар өткен сабақтағы
әріптерді қайталап айтады.

А

С

Ж

Кубике әріптер жазылған
.Тәрбиеші балаларға кубикті
ұсынады. Балалар қағып
алып, қай әріп екенін айтып
береді.

Сұрақтар/кері байланыс/
-Дыбыс нешеге бөлінеді?
Дыбыс пен әріпті қалай

	ажыратамыз?	
Негізгі бөлім 15-20 мин	(Балалардың сыни ойлауын дамыту мақсатында жұмбақтар) «Сиқырлы сандықша» Сандықшада шешуі Кк дыбысынан басталатын жұмбақтар жасырылған. Қабат-қабат қаттама Ақылың болса аттама. (кітап) Үсті толған түрпі Оның аты (кірпі) Ақ сандығым ашылды Ішінен жібек шашылды (күн) /кері байланыс/ - Балалар, жасырылған жұмбақтың шешуіндегі сөздер қандай дыбыстан басталып тұр. - Кк дыбысынан басталады. -Кәне, балалар барлығымыз бірге К дыбысын хормен айтып көрейік.	 К әрпінің баспа түрі жазылған плакат.

2. Сүйсөз жана жауап болгон сүйрөттү сызылган көрсөт. Сөздү дыймыктык тапкыр басып.

Жазгы даланы неге ұқсатым?

Гүлге не қонды? Шайүлдеген не?

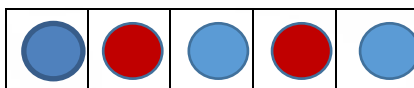
□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □

К – қатан дауыссыз дыбыс

сұрақтарға жауап беріп,
сөздерге дыбыстық талдау
жасайды.

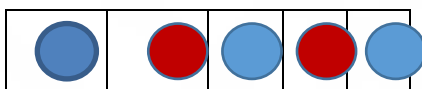
1 .Шәуілдейтін не?

-Күшік.

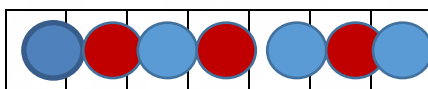
**2. Жазғы даланы неге
ұқсаттым?**

-Кілем

3. Гүлге не қонды?

-Көбелек

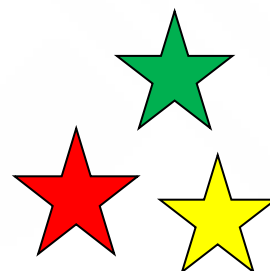
- Осы сөздерге дыбыстық
талдау жасайық.

/кері байланыс/

-Күшік ,кілем , көбелек
қандай дыбыстан басталып
тұр?

**2 -тапсырма. Топпен
жұмыс**
Балаларды қызыл,жасыл,

Интерактив тақтада
«Көңілді күн» әні

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

**сары жұлдызшалар
арқылы топқа бөлемін.
Сергіту сәті.**

**Топқа жеңілден күрделіге
қарай сараланған
тапсырма .**

**(Бұл тапсырмада бала үні,
командада жұмыс
көрінеді)**

1 топ Берілген суреттен Кк
дыбысы бар сөздерді табу.

2 топ Кім зерек? Дауысты
,дауыссыз дыбыстарды
ажыратып сәйкестендір.

3 топ Тақырыптық сурет
бойынша шағын әңгіме
құрау.

/Әр топ орындаған
тапсырмаларын қорғап
айтып береді/

(Балалардың топпен
командада жұмыс жасайды.
Бір –бірімен тілдік қарым-
қатынас жасайды,ойын
еркін жеткізеді.)

**Педагог жетекшілігімен
ойын.**

Ойын «Білім қоржын » деп
аталады.

Ойын шарты:Тәрбиеші
білім қоржынына Кк әрпі
бар суреттер жасырады.
Балалар тақтаға шығып

	қоржын ішіндегі суреттерді тауып, сөйлем құрап айтып береді. Ойын барасында балаларда креативтілік іс-әрекет байқалады. Балалар жасырған суретті тауып, сөйлем құрап, өз ойларын айтып береді. (Бұл тапсырмада оқушылардың Креативтілігін бақылау арқылы тақырыпты түсінген ,түсінбегенін анықтау). Оқулықпен жұмыс К әрпінің баспа түрін жазу жолына жазады.	
Қорытынды бөлім 5 мин	-Балалар, біз сабағымыздың мақсатына жеттік пе? -Қандай тапсырмалар орындағанда қиындықтар кездесті? Педагог балалардың белсенділігін талқылай отырып, өз білімдерін бағалауын өтінеді. Смайлик арқылы бағалайды.	Әліппе –дәптер

ЕҢ ЖАҚЫН АДАМДАР

Турабаева Бакытгуль Советовна

Педагогтің аты-жөні	Турабаева Бакытгуль Советовна			
Білім беру дағдысы:	«Коммуникативтік» білім беру дағдысы			
ҰІӨ:	Қоршаған ортамен танысу			
Күні:	06.09.2024 ж.			
Сынып:	Қатысушылар саны:			Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Ең жақын адамдар.			
Оқу бағдарламасына сәйкес оқыту мақсаттары	Мақсаты: отбасы және отбасы мүшелері туралы ұғымдарын кеңейту. Міндеттері: 1. Отбасы мүшелері – бірге тұратын адамдар екені туралы түсінік беру. Жақын адамдарға қамқорлық жасауға деген ықыласты тәрбиелеу, отбасына деген оң көзқарас қалыптастыру			
Дағды	Балаларды өз отбасы туралы сауатты әңгімелеуге баулу, балалардың байланыстырып сөйлеу дағдыларын жетілдіру.			
Күтілетін нәтиже:	Өз отбасы туралы әңгімелеуге байланысты тапсырмаларды орындайды/жасайды; • отбасы мүшелері арасындағы байланысын түсінеді; Өз отбасы туралы алған білімдерін күнделікті өмірде қолданады.			
Алдын ала жүргізілген жұмыс:	Ата-аналардан бірге түскен отбасылық фотосуреттер әкелуді сұрау, отбасы мүшелері жайлы баламен үйде әңгімелесуді сұрау.			
Сабақтың барысы.				
Сабақтың кезең уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар

Басы	Психологиялық ахуал қалыптастыру . «Ғажайып жылулық шынжыры» жылулық шеңбері. Балалар бір-біріне жмиып күлу арқылы , жылы күлкілерін сыйлайды. Педагог күлкінің маңызына тоқтайды. Жұмыс ережесін келісу • Сабақта бір-бірімізді сыйлаймыз, тыңдаймыз! • Уақытты үнемдейміз ! • Нақты, дәл жауап береміз! • Сабақта өзіміздің шапшаңдық	Психологиялық ахуалға берілген тақпақтарды дауыстап айтып, тілді жаттықтыру және жаңа сабаққа назар аудару. Оқушылар сұраққа жауап береді, жұмысты берілген түріне қарай орындайды.	 ҚБ: От шашу арқылы бір-бірін бағалау.	Психологиялық ахуал. Алдыңғы білімді еске түсіру тапсырмалары.
------	--	---	---	--

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

	ЫМЫЗДЫ, ТАПҚЫРЛЫҒ ЫМЫЗДЫ көрсетеміз! • Сабаққа белсене қатысып, жақсы смайл аламыз! Алдыңғы білімді еске түсіру (ұжымда) «Жедел жауап» әдісі			
Ортасы	Ширату тапсырмасы. Тәрбиеші мәтінді оқып, бірқатар сөздерді айтып нені білдіретінін ойлануды ұсынады. Кез келген адамның өз отбасы бар. Отбасы – қоғамның бір бөлшегі. Оған бір үйде бірге тұратын ең	Берілген сұраққа жауап беріп, тапсырмалар ды талапқа сай орындайды. Белсенді оқу тапсырмалар ы(ұжымда) Жұмыс дәптеріндегі тапсырмалар ын орындау	Форматив ті бағалау. ҚБ: Бас бармақ арқылы бір- бірін бағалау.	Оқулық 1,2 тапсырмал ары.

	жақын адамдар жатады. Олар: атасы мен әжесі, әкесі мен шешесі, ағасы мен әпкесі және іні-қарындастары . (Ж) Оқушыларды жұптарға бөліңіз. Олар кім екенін және қайда тұратынын айта отыра өздерін таныстырады. Одан кейін оқушылар өз өмірінің кейбір сәттерін талқылайды: «Постер» Тәрбие ші оқушыларға мәтінді оқуға, соңынан оның мазмұнын сурет, сызба түрінде беруді			
--	---	--	--	--

	ұсынады. Бұл «шпаргалканы» оқушы оң жағындағы көршісіне береді. Енді әрқайсысы өз көршісінің суреттерін не сызбаларын қолдана отырып, осы мәтін бойынша «постер» жасайды. «Постер» мазмұнын неғұрлым кең ашып, оны қорғап, ең жақсы өрнекті ұсынған оқушы жеңімпаз болады. Белсенді оқу тапсырмалары (топта, ұжымда) <u>Дескриптор:</u> Берілген сұраққа жауап беріп, тапсырмаларды талапқа			
--	---	--	--	--

	сай орындайды. Жұмыс дәптеріндегі тапсырмалар ын орындау			
Соңы	Отбасы альбомы эркімнің отбасылық тарихын сақтайды. Суреттер сенің аталарың мен әжелеріңнің ұрпақтарын баяндайды. Отбасы альбомын сен де отбасылық суреттермен толықтыру ға тырыс.	Оқулықтағы қосымша тапсырмалар.	<u>ҚБ:</u> <u>Бағдаршам</u> <u>көздері</u> <u>арқылы бір-</u> <u>бірін бағалау.</u>	Топтық тапсырмал ар.
Кері байланыс	«Рефлексия» кері байланыс. 	Сабақтан алған эсерлерін стикерге жазып, суретін жібереді.	«Рефлексия»	Кері байланыс тақтай шасы.

ТӘУЕЛСІЗДІК – ТҰҒЫРЫМ

Аубакирова Гульзира Аскаркуловна

Азаттықтың самалы есті далам,
Бодандықты бұзып, біз ес жидық.
Көк туым көкте шалқып, биік ұшқан,
Шайқалмасын мәңгілік төрде туым!

Тәуелсіздік – ұрпаққа ұран болған,
Тарихымды тербеткен жыр-дастаным.
Желтоқсанның ызғарын жүрек сезіп,
Еркіндікті аңсаған ұлт арманы!

Біз қазақпыз, өр намыс жүректе ұшқан,
Қайсар халық қайыспас, мұрат еткен.
Тәуелсіздік тұғыры биік болсын,
Аманатқа адал бол, жас ұрпақ сен!

Елім менің ертеңге сенім артқан,
Жарқын күнге жол бастар даналықпен.
Мәңгілік ел – мықты ел ұраны боп,
Тәуелсіздік мәңгі тұр көгімде!

АСЫЛ ӘЖЕМ

Толтаев Куанышбек Спаналиевич

Шымкент қаласы, №88 жалпы орта білім беретін мектебі

Шымкент қаласы, Сыпырған ата көшесі №58, ЖК "Кәусар" өнер орталығы
Көркем сурет салу үйірмесінің жетекшісі

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

Сатубалдина Жанар Каримтаевна

Астана қаласы

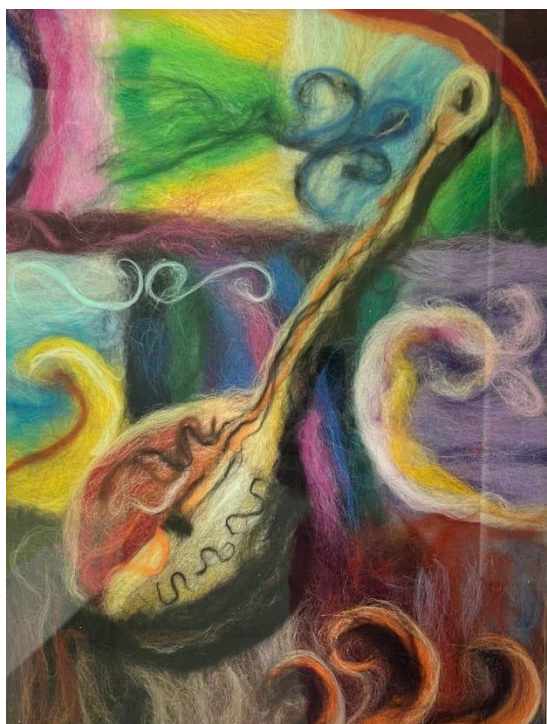
Қ.Сәтбаев атындағы Vinom School мектеп лицейінің

Көркем еңбек пәні мұғалімі

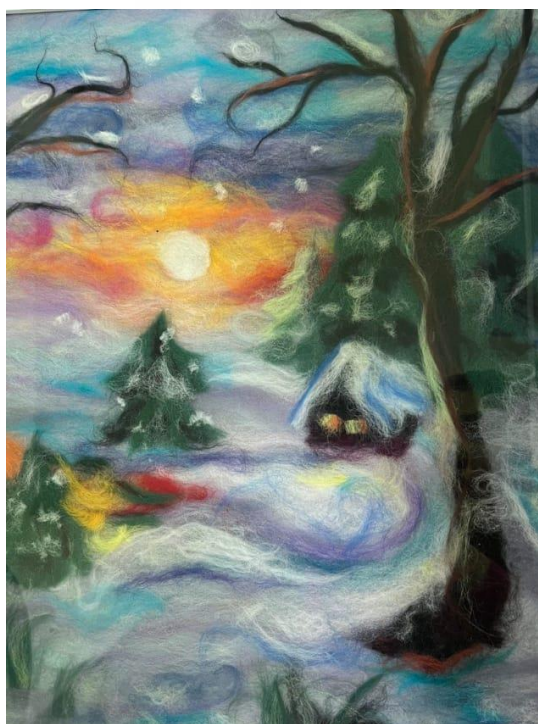
«Жылдың үздік педагогы-2022ж»

«Үздік ұстаздар 2022-2023» марапаталды.

Қазақстан этнодизайнерлер одағының мүшесі 2023ж.

«Домбыра» жүнмен жұмыс

«Қыс» жүнмен жұмыс

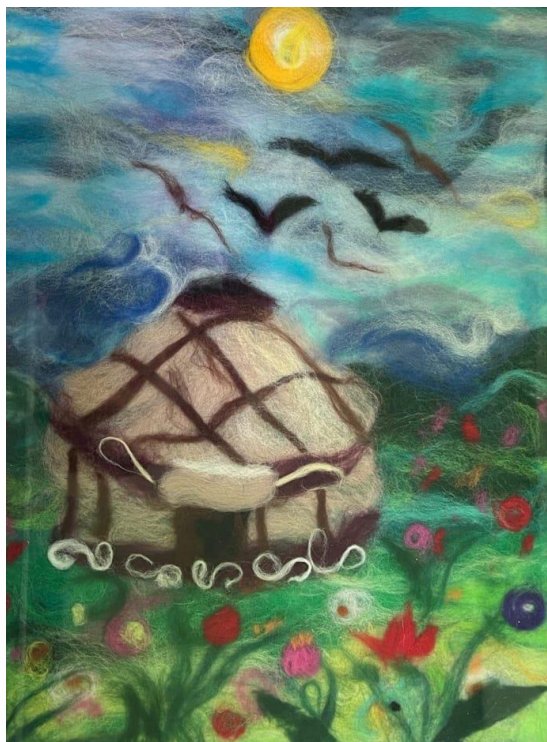
+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

«Киіз үй» жүнмен жұмыс

«Қызғалдақтар» жүнмен жұмыс

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

МУСТАФИНА АРУЖАН

Астана қаласы

Қ.Сәтбаев атындағы Vinom School мектеп лицейінің 9-ші
сынып оқушысы.

Жетекшісі: Сатубалдина Жанар Каримтаевна

«Электр қуатың үнемдейміз!» акрил

«Мен таза суды жақтаймын!» акрил

«Кел балалар, оқылық!» Акрил

«Біз қазір барлық тіршілік иелеріне
жауыптымыз!» акрил

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

РЕЗУЛЬТАТ ОПЫТА РАБОТЫ С ИИ И ПОПЫТКИ АДАПТИРОВАТЬ СОВРЕМЕННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ ДЛЯ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА

Джусупов М.Р.

Предисловие от автора

Уважаемые коллеги!

Перед вами методическое пособие, которое создавалось с любовью, уважением и глубоким пониманием ваших ежедневных вызовов. Я работал над этой методичкой с октября, вкладывая в неё всё, что сам знаю и чему научился. Особую благодарность я хочу выразить Оразали Айкерим, которая однажды познакомила меня с ChatGPT. Благодаря ей я осознал, насколько искусственный интеллект может стать надёжным помощником в образовании.

Учитель — это профессия, где вы отдаёте частичку себя, сталкиваясь с переутомлением, нехваткой времени и постоянной необходимостью искать что-то новое, чтобы заинтересовать учеников. Я хотел создать инструмент, который хоть немного облегчит вашу работу. Эта методичка — результат моего опыта работы с ИИ и попытки адаптировать современные технологии для образовательного процесса.

Я понимаю, что она ещё не завершена, и впереди много работы по её улучшению. Однако я уже готов поделиться с вами этим материалом, чтобы вы могли начать использовать идеи и примеры, которые тут представлены. Каждая глава написана с мыслью о том, как сократить ваше время на подготовку уроков и повысить их эффективность.

Если это пособие окажется полезным, и вы захотите поддержать меня, я буду рад любому отклику — от доброго слова до небольшой финансовой поддержки. Связаться со мной можно лично, и я с радостью приму ваши отзывы и предложения по улучшению этой методички.

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

Спасибо за ваш каждодневный труд, терпение и творчество. Надеюсь, что это пособие станет для вас не просто книгой, а инструментом, который облегчит вашу жизнь и вдохновит на новые свершения.

С уважением и благодарностью,
Джусупов М.Р.

Модуль 1: Создание тестов с использованием ИИ

Введение

Тестирование — это ключевой элемент учебного процесса, который помогает учителям оценивать знания учеников и выявлять пробелы в их понимании материала. Например, при изучении темы 'Фотосинтез' в 7 классе можно создать тест с множественным выбором, где один из вопросов будет: 'Какие из следующих процессов являются частью фотосинтеза?' с вариантами ответов. Анализ результатов покажет, насколько хорошо ученики поняли основные этапы процесса. В этом модуле вы узнаете, как использовать ИИ, чтобы создавать качественные тесты за минимальное время, адаптируя их под любой уровень подготовки.

Теория: Основы создания тестов с помощью ИИ

Использование ИИ, такого как ChatGPT, позволяет автоматизировать процесс создания тестов, экономя время за счёт быстрой генерации вопросов, ответов и шаблонов. Например, учитель может за считанные минуты создать тест с множественным выбором, задания на соответствие или открытые вопросы, что существенно ускоряет подготовку материалов для уроков. Вы можете создавать тесты с различными типами вопросов: множественный выбор, открытые вопросы, задания на соответствие, числовые задачи, вопросы на заполнение пропусков, а также аналитические задания, требующие краткого или развернутого ответа. Например, вопросы с множественным выбором отлично подходят для проверки базовых знаний, задания на соответствие помогают отработать навыки сопоставления информации, а открытые вопросы развивают аналитическое и критическое мышление. Числовые задачи хорошо применять

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

для практики в точных науках, а пропуски в тексте — для тренировки памяти и понимания ключевых понятий.

Основные принципы создания тестов с помощью ИИ:

1. Определите тему и цель теста.
2. Укажите уровень сложности и возрастную категорию учеников.
3. Формулируйте запросы к ИИ чётко и подробно. Например:
 - "Создай тест на соответствие по теме 'Географические зоны мира'. Вопросы должны включать описание зоны и соответствующий климат."
 - "Напиши тест с открытыми вопросами по теме 'История изобретений'.
Уровень: 8 класс."
 - "Составь тест из 5 вопросов с числовыми задачами для темы 'Формулы физики'. Формат: множественный выбор."
 - "Создай викторину на 10 вопросов по теме 'Культура Средневековья' с четырьмя вариантами ответов."
 - "Составь тест по химии для 9 класса, включающий задания на соответствие и расчётные задачи."
 - "Напиши тест для 7 класса по теме 'Великие географические открытия', используя формат открытых вопросов."

Подсказка: Как правильно задавать вопросы ИИ

Чтобы получить качественные результаты от ИИ, следуйте этим рекомендациям:

1. Будьте конкретными: Чётко укажите, что именно вы хотите получить. Например: "Создай тест из 5 вопросов с вариантами ответов по теме 'Энергетический обмен'."
2. Определите формат результата: Укажите, нужен ли тест в виде списка, таблицы или другого формата. Пример: "Создай тест в формате таблицы с двумя колонками: 'Вопросы' и 'Варианты ответов'."
3. Указывайте аудиторию: Упомяните возраст или класс учеников. Например: "Напиши тест для 9 класса."
4. Используйте контекст: Добавьте краткое описание темы, если это

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

необходимо. Например: "Составь тест из 5 вопросов по биологии. Контекст: тема 'Фотосинтез'."

5. Давайте примеры: Если возможно, приведите пример того, как должен выглядеть итоговый результат.

Ошибки, которых следует избегать при формулировании запросов:

1. Слишком общие запросы: Например, "Сделай тест по истории". Такой запрос не даёт ИИ достаточно информации для создания качественного материала.
2. Неопределённость в требованиях: Не указывайте формат, возраст или тему в общем виде. Уточните, что именно вам нужно.
3. Игнорирование проверки результатов: Всегда проверяйте сгенерированный ИИ текст на соответствие вашим ожиданиям.
4. Перегрузка запроса: Избегайте слишком длинных или сложных инструкций в одном запросе. Разбейте запросы на этапы.

Практическая часть: Шаги для создания тестов

Попробуйте следовать этим шагам:

1. Определите тему теста и цель проверки знаний.
2. Сформулируйте запрос к ChatGPT. Например:
 - "Создай тест из 10 вопросов по теме 'Биосфера' для 6 класса с множественным выбором."
3. Проверьте результат и уточните запрос при необходимости.
4. Сохраните готовый тест и адаптируйте его для своего урока.
5. Проверка сгенерированных тестов:
 - Уточните запрос: Скорректируйте формулировку задания, добавив больше конкретики. Например, уточните количество вопросов, уровень сложности или формат теста.
 - Разбейте запрос на этапы: Вместо одного сложного задания разделите его на несколько простых запросов.
 - Исправьте вручную: Проверьте тест на наличие ошибок и при необходимости внесите изменения вручную для достижения нужного качества.

- Проверьте контекст: Убедитесь, что в запросе отражены ключевые понятия и цели урока, чтобы ИИ мог их учесть.

Примеры запросов, шаблонов и результатов

Пример запроса	Шаблон	Результат
Создай тест из 5 вопросов по теме 'Фотосинтез' (биология)	Вопрос: Что такое фотосинтез? 1. Процесс дыхания 2. Образование кислорода 3. Получение энергии из пищи	Тест с множественным выбором
Создай тест на тему 'Мировые океаны' для 5 класса (география)	Вопрос: Назовите самый крупный океан на Земле. 1. Атлантический 2. Тихий 3. Индийский	Вопросы по географии с множественным выбором
Напишите вопросы на соответствие для урока физики (физика)	Установите соответствие: А) Закон всемирного тяготения - Ньютон Б) Электромагнитная индукция - Фарадей	Тесты на соответствие по физике
Составь тест на соответствие по теме 'История Казахстана' (история)	Установите соответствие: А) Казахское ханство - 1465 год Б) Битва у Орбулака - 1643 год	Тест с заданиями на соответствие
Напиши тест из 10 вопросов по теме 'Площади фигур' для 7 класса (математика)	Вопрос: Найдите площадь прямоугольника с длиной 5 см и	Числовые задачи с вариантами ответов

	шириной 3 см	
Составь тест с открытыми вопросами по теме 'Научные открытия' (наука)	Вопрос: Опишите значение теории относительности Альберта Эйнштейна	Тест с открытыми вопросами

Глоссарий

- ****ИИ (Искусственный Интеллект):**** Технология, позволяющая автоматизировать выполнение интеллектуальных задач.
- ****Тестирование:**** Метод оценки знаний и навыков учеников.
- ****Множественный выбор:**** Тип вопросов, где нужно выбрать один или несколько правильных вариантов.
- ****Соответствие:**** Задания, где нужно сопоставить элементы из двух групп.

Модуль 2: Создание рабочих листов с использованием ИИ

Введение

Рабочие листы — это удобный инструмент для самостоятельной или групповой работы учеников. Например, на уроках географии они могут использоваться для изучения мировых океанов через задания на заполнение пропусков, таких как: "_____ - это самый крупный океан на Земле." На уроках истории рабочие листы помогают анализировать текст, задавая вопросы о ключевых событиях, например: "Какие основные причины вызвали Первую мировую войну?" Эти листы адаптируются под уровень знаний учеников, делая обучение более эффективным. Они помогают закрепить знания, развить аналитическое мышление и творческие навыки. Использование ИИ позволяет автоматизировать процесс создания рабочих листов, делая их адаптированными под уровень подготовки учеников и требования учебной программы.

Теория: Основы создания рабочих листов

Рабочий лист — это структурированное задание, которое включает различные виды деятельности: заполнение пропусков, задания на соответствие, анализ текста, практические задачи, задания с графическими элементами (например, заполнение таблиц или диаграмм), а также творческие упражнения, такие как создание эссе или составление вопросов по изученному материалу. ИИ, например ChatGPT, позволяет создавать рабочие листы быстро и эффективно, учитывая тему урока и возрастную категорию учеников.

Основные шаги для создания рабочего листа:

1. Определите тему и цель рабочего листа.
2. Укажите тип задания (заполнение пропусков, соответствие, анализ текста).
3. Сформулируйте запрос к ИИ и проверьте полученный результат.

Практическая часть: Создание рабочих листов

Попробуйте создать рабочий лист, следуя этим шагам:

1. Определите тему урока (например, 'Мировые океаны').
2. Сформулируйте запрос к ИИ. Например:
 - "Создай рабочий лист для 6 класса по теме 'Цепи питания' (биология) с заданиями на заполнение пропусков."
 - "Составь рабочий лист с заданиями на сопоставление по теме 'Типы углеводов' для 10 класса (химия)."
 - "Сформируй рабочий лист с графическими элементами по теме 'Параллельные линии и углы' для 7 класса (математика)."
 - "Напиши задания на анализ текста по теме 'Эпоха Возрождения' для 9 класса (литература)."
 - "Создай рабочий лист по теме 'Мировые океаны' для 5 класса с заданиями на заполнение пропусков."
 - "Создай рабочий лист с заданиями на соответствие по теме 'Права человека' для 8 класса."
 - "Составь задания на анализ текста по теме 'История Казахстана'."

3. Проверьте результат, уточните запрос при необходимости.
4. Сохраните готовый рабочий лист и адаптируйте его для своего урока.

Примеры запросов и ожидаемых результатов

Пример запроса	Шаблон	Результат
Создай рабочий лист по теме 'Мировые океаны' (география)	Вопросы с пропусками: " _____ - это самый крупный океан на Земле." Дополнительно: "Постройте круговую диаграмму, отражающую долю каждого океана в общем объёме воды на Земле."	Лист с заданиями на заполнение пропусков и графическими элементами
Составь рабочий лист на соответствие по теме 'Права человека' (обществознание)	Установите соответствие: А) Право на жизнь - _ _ _ _ _	Лист с заданиями на соответствие
Напиши задания на анализ текста по теме 'История Казахстана' (история)	Вопрос: "Какие ключевые события связаны с _ _ _ _ _?"	Задания с вопросами на анализ текста

Глоссарий

- ****Рабочий лист:**** Структурированное задание для самостоятельной или групповой работы.
- ****ИИ (Искусственный Интеллект):**** Технология для автоматизации интеллектуальных задач.
- ****Анализ текста:**** Вид задания, предполагающий разбор содержания текста.
- ****Заполнение пропусков:**** Упражнение, где ученики вставляют недостающие слова или фразы.

- ****Соответствие:**** Упражнение, где нужно сопоставить элементы из двух групп.

Заклучение

Рабочие листы помогают сделать уроки более практичными и интерактивными. Использование ИИ для их создания позволяет существенно сэкономить время, так как задания генерируются автоматически и могут быть быстро адаптированы под любую тему. Кроме того, такие листы улучшают вовлечённость учеников за счёт разнообразия форматов, включая графические элементы, творческие задания и индивидуальные подходы к каждому учащемуся. С помощью ИИ вы можете быстро создавать задания, которые соответствуют вашим требованиям. Попробуйте использовать приведённые примеры и адаптируйте их под свои уроки.

Модуль 3: Автоматизация рутинных задач с использованием Zero-Shot и One-Shot подсказок

Введение

Рутинные задачи, такие как проверка заданий, составление планов уроков и создание тестов, отнимают значительное количество времени у учителей. Использование подходов Zero-Shot и One-Shot в работе с ИИ позволяет автоматизировать эти процессы, освобождая время для более творческих и содержательных аспектов преподавания. В данном модуле мы рассмотрим, как применять данные подходы для упрощения ежедневной работы.

Теория: Основы Zero-Shot и One-Shot подходов

Zero-Shot и One-Shot — это методы взаимодействия с ИИ, которые помогают получать точные и релевантные результаты:

- ****Zero-Shot****: выполнение задачи без примеров. Вы описываете задачу, и ИИ генерирует решение на основе общего понимания запроса. Пример: "Составь тест из 5 вопросов по теме 'Фотосинтез' для 7 класса."

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

- ****One-Shot****: выполнение задачи с одним примером. Вы добавляете пример выполнения задачи, чтобы уточнить контекст. Пример: "Создай тест. Пример: 1. Что такое фотосинтез? (а) Процесс дыхания (б) Образование кислорода (в) Синтез энергии."

Преимущества этих подходов:

- Сокращение времени на рутинные задачи.
- Повышение точности за счёт уточнения запроса (One-Shot).
- Возможность адаптировать результат под индивидуальные потребности.

Практическая часть: Как использовать Zero-Shot и One-Shot подсказки

Попробуйте следующие шаги для автоматизации:

1. ****Определите задачу****. Например, создание расписания, теста или плана урока.
2. ****Сформулируйте запрос****:
 - Для Zero-Shot: просто опишите задачу. Пример: "Создай тест из 5 вопросов по теме 'История Казахстана'."
 - Для One-Shot: добавьте пример. Пример: "Создай тест. Пример: 1. Вопрос с тремя вариантами ответа."
3. ****Проверьте результат****. Оцените корректность предложенного решения и при необходимости уточните запрос.

Примеры запросов и ожидаемых результатов

Пример запроса	Результат
Создай расписание уроков для 7 класса на неделю	Готовое расписание с указанием дней, предметов и времени.
Напиши план урока по теме 'Фотосинтез' для 6 класса	Структурированный план с заданиями и временными метками.

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

Создай тест по теме 'История Казахстана'. Пример: 1. Вопрос с тремя вариантами ответа. Тест с вопросами и вариантами ответов.

Рекомендации по улучшению запросов

- ****Будьте конкретными****: Укажите тему, формат и детали задачи.
- ****Добавляйте контекст****: Например, уровень сложности, возраст учеников, цель задания.
- ****Уточняйте результаты****: Проверяйте и корректируйте запрос, чтобы получить более точный результат.

Заключение

Zero-Shot и One-Shot подходы открывают широкие возможности для автоматизации рутинных задач. Используйте их, чтобы сократить время на подготовку материалов и сосредоточиться на содержательных аспектах преподавания. Попробуйте разные форматы запросов, чтобы найти наиболее эффективный подход для ваших задач.

Модуль 4: Использование ИИ для подготовки к тестированию и экзаменам

Введение

Подготовка к экзаменам — важная часть учебного процесса. ИИ-инструменты, такие как ChatGPT и Quizlet, помогают ускорить этот процесс, генерируя тесты, задачи и конспекты на основе изучаемого материала. В этом модуле вы узнаете, как с помощью ИИ:

- Создавать персонализированные тесты.
- Готовить краткие конспекты для повторения.
- Анализировать ошибки и пробелы в знаниях.

Теория: Инструменты и методы подготовки

1. Генерация тестов:

- Используйте ChatGPT для создания вопросов с вариантами ответа, открытых

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

заданий и задач.

- Пример: "Создай тест из 10 вопросов по теме 'Энергетический обмен' для 9 класса."

2. Создание карточек для повторения:

- Quizlet позволяет автоматически генерировать карточки на основе текста или списка терминов.

- Пример: "Составь карточки с ключевыми терминами по теме 'Биосфера'."

3. Анализ пробелов:

- ChatGPT может генерировать дополнительные задания на основе анализа ошибок.

- Пример: "Напиши 5 дополнительных вопросов на основе ошибок ученика в тесте по теме 'История Казахстана'."

Пример таблицы: Инструменты и их применение

Инструмент	Функция	Пример использования
ChatGPT	Генерация тестов и заданий	Создай тест из 10 вопросов по теме 'Энергия' для 8 класса.
Quizlet	Создание карточек для повторения	Составь карточки по теме 'Физические явления' для 7 класса.
Grammarly	Проверка орфографии и грамматики в ответах	Проверь эссе ученика по теме 'Права человека'.
Notion	Структурирование конспектов и материалов	Создай план урока с разбивкой на темы: введение, теория, практика.

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

Практическая часть: Как использовать ИИ для подготовки

Шаги для создания тестов:

1. Определите тему экзамена и уровень подготовки учеников.
2. Сформулируйте запрос к ChatGPT. Пример:
- "Создай тест из 5 вопросов с множественным выбором по теме 'История XX века'."
3. Проверьте и адаптируйте сгенерированные вопросы.
4. Используйте Quizlet для создания карточек с ключевыми терминами.

Пример таблицы: Форматы запросов для генерации тестов

Тип задания	Описание	Пример запроса
Множественный выбор	Вопрос с несколькими вариантами ответа	Составь тест из 5 вопросов по теме 'Биосфера' с вариантами ответов.
Открытые вопросы	Вопросы, требующие развернутого ответа	Напиши 5 открытых вопросов по теме 'Эпоха Возрождения' для 8 класса.
Числовые задачи	Решение задач с расчётами	Создай 3 задачи по теме 'Электричество' для 9 класса с числовыми ответами.
Анализ текста	Вопросы на основе анализа предоставленного текста	Составь вопросы к тексту по теме 'Климатические зоны' для 7 класса.

Заклучение

ИИ-инструменты значительно упрощают процесс подготовки к экзаменам, позволяя сэкономить время и сосредоточиться на отработке сложных тем. Попробуйте применить ChatGPT, Quizlet и Grammarly, чтобы подготовить материалы и протестировать знания ваших учеников.

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

Модуль 5: Использование ИИ для работы с текстами и документами

Введение

Работа с текстами — одна из самых распространённых задач для учителей и студентов. Написание, редактирование и оформление документов может занимать значительное количество времени. ИИ-инструменты, такие как ChatGPT, Grammarly и Notion, позволяют автоматизировать процесс и создавать качественные материалы быстрее. В этом модуле вы научитесь:

- Создавать и редактировать тексты.
- Проверять орфографию и грамматику.
- Организовывать документы и использовать шаблоны.

Теория: Основы работы с текстами

1. Написание текстов:

- ChatGPT помогает быстро генерировать тексты на заданную тему.
- Пример: "Напиши эссе на тему 'Влияние технологий на образование' объемом 300 слов."

2. Проверка и улучшение текста:

- Grammarly исправляет орфографические, грамматические и стилистические ошибки.
- Пример: "Проверь документ на наличие ошибок и предложи улучшения."

3. Организация информации:

- Notion помогает структурировать документы и создавать удобные заметки и таблицы.
- Пример: "Создай план презентации по теме 'Глобальные экологические проблемы'."

Пример таблицы: Инструменты для работы с текстами

Инструмент	Функция	Пример использования
ChatGPT	Генерация текстов и	Напиши конспект

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

	идей	урока по теме 'Энергия' для 8 класса.
Grammarly	Проверка грамматики и стилистики	Отредактируй текст эссе для улучшения читаемости.
Notion	Организация документов	Создай план курса по теме 'Искусственный интеллект в образовании'.

Практическая часть: Как работать с текстами и документами

Шаги для создания текстов и документов:

1. Определите цель текста (например, эссе, план урока, резюме).
2. Сформулируйте запрос к ИИ. Пример:
- "Напиши план урока по теме 'История Казахстана' для 9 класса."
3. Проверьте текст в Grammarly и внесите изменения.
4. Организуйте материалы в Notion или другом инструменте.

Пример таблицы: Форматы запросов для генерации текстов

Тип текста	Описание	Пример запроса
Эссе	Развернутый текст на заданную тему	Напиши эссе на тему 'Роль искусства в обществе' объемом 300 слов.
Конспект	Краткое изложение основных идей	Создай конспект урока по теме 'Мировые океаны' для 5 класса.
План урока	Структурированный план с временными метками	Напиши план урока по теме 'Электричество' для 8 класса.
Резюме	Краткий документ о достижениях и	Составь резюме для выпускника

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

	навыках	университета по специальности 'Информатика'.
--	---------	--

Заклучение

Использование ИИ для работы с текстами упрощает написание и редактирование документов. Инструменты ChatGPT, Grammarly и Notion позволяют автоматизировать процесс, повышая качество материалов. Попробуйте сгенерировать текст или документ, проверить его с помощью Grammarly и организовать информацию в Notion.

Модуль 6 Использование ИИ для анализа данных и обратной связи

Введение

Анализ данных и предоставление обратной связи — ключевые элементы в образовательном процессе. Учителям важно понимать, насколько успешно ученики осваивают материал, какие у них пробелы и как можно улучшить их результаты. Использование ИИ-инструментов, таких как Excel с поддержкой ИИ, Google Sheets и специализированные платформы, помогает автоматизировать анализ данных, создавать отчёты и предоставлять персонализированную обратную связь. В этом модуле вы научитесь:

- Обрабатывать результаты тестов и других заданий с помощью ИИ.
- Создавать наглядные диаграммы и графики.
- Автоматизировать предоставление обратной связи.

Теория: Основы анализа данных

1. Сбор данных:

- Результаты тестов и заданий можно экспортировать в электронные таблицы, такие как Excel или Google Sheets.
- Пример: "Экспортируйте результаты теста в формате CSV для последующей обработки."

2. Анализ данных с помощью ИИ:

- Используйте формулы и функции для вычисления среднего балла, процента

выполнения заданий и других показателей.

- Пример: "Вычислите средний балл учеников по тесту."

3. Визуализация данных:

- Создавайте диаграммы и графики для наглядного представления результатов.

- Пример: "Постройте круговую диаграмму для отображения распределения оценок."

4. Предоставление обратной связи:

- Используйте ChatGPT для генерации персонализированных рекомендаций.

- Пример: "Напиши обратную связь для ученика, который допустил ошибки в разделе 'Формулы физики'."

Пример таблицы: Инструменты для анализа данных

Инструмент	Функция	Пример использования
Excel	Обработка данных, вычисления	Создайте таблицу с результатами теста и вычислите средний балл.
Google Sheets	Совместная работа с данными	Поделитесь таблицей с коллегами для совместного анализа успеваемости учеников.
ChatGPT	Генерация обратной связи	Напиши рекомендации для ученика, который часто ошибается в заданиях по географии.
Power BI	Создание отчётов и визуализация данных	Создайте интерактивный отчёт по результатам

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

ИТОГОВОГО теста.

Практическая часть: Как анализировать данные и давать обратную связь

Шаги для анализа данных:

1. Экспортируйте результаты тестов в электронную таблицу.
2. Используйте функции для вычислений:
 - Средний балл: `=AVERAGE(B2:B30)`
 - Процент выполнения: `=COUNTIF(B2:B30,">=50")/COUNTA(B2:B30)*100`
3. Постройте диаграммы:
 - Круговые диаграммы для распределения оценок.
 - Гистограммы для анализа успеваемости по классам.
4. Сформулируйте обратную связь с помощью ИИ:
 - Пример: "Напиши рекомендации ученику, который набрал 40% по тесту."

Пример таблицы: Форматы запросов для анализа и обратной связи

Тип задачи	Описание	Пример запроса
Анализ результатов тестов	Вычисление среднего балла, минимальных и максимальных значений	Вычислите средний балл по тесту для 8 класса.
Визуализация данных	Построение графиков и диаграмм	Постройте гистограмму распределения оценок по тесту.
Обратная связь	Создание персонализированных рекомендаций	Напиши рекомендации для ученика, допустившего ошибки в разделе 'История Казахстана'.

Заключение

Использование ИИ для анализа данных позволяет не только сократить время на обработку результатов, но и повысить качество образовательного процесса.

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

Попробуйте интегрировать такие инструменты, как Excel, Google Sheets и ChatGPT, чтобы создать визуальные отчёты и персонализированные рекомендации для ваших учеников.

Модуль 7 Использование ИИ для управления образовательным процессом

Введение

Управление образовательным процессом включает в себя множество задач: планирование расписания, контроль за выполнением учебных программ, отслеживание прогресса учеников и взаимодействие с родителями.

Современные ИИ-инструменты помогают автоматизировать эти задачи, облегчая работу учителей и администраторов. В этом модуле вы узнаете, как:

- Создавать и управлять расписаниями.
- Оптимизировать учебные планы.
- Отслеживать успеваемость учеников с помощью ИИ.

Теория: Основы управления процессом с помощью ИИ

1. Создание расписания:

- Инструменты, такие как Google Calendar или специализированные платформы, позволяют автоматизировать составление расписаний.
- Пример: "Создайте расписание занятий для 8 класса с учётом внеурочной деятельности."

2. Контроль выполнения учебных программ:

- Используйте электронные журналы и платформы, такие как Google Classroom, для отслеживания выполнения уроков и домашних заданий.
- Пример: "Отметьте выполненные уроки по теме 'Энергетический обмен'."

3. Отслеживание успеваемости:

- Инструменты аналитики, такие как Excel или Power BI, помогают визуализировать данные об успеваемости учеников.
- Пример: "Постройте график динамики успеваемости по математике за

последние 3 месяца."

4. Коммуникация с родителями:

- ChatGPT и аналогичные инструменты могут помочь в создании шаблонов писем и сообщений.
- Пример: "Напишите письмо родителям ученика с уведомлением о результатах теста."

Пример таблицы: Инструменты для управления процессом

Инструмент	Функция	Пример использования
Google Calendar	Составление расписаний	Создайте расписание для учителей с учётом их загрузки.
Google Classroom	Управление домашними заданиями и оценками	Отметьте выполненные задания по теме 'Законы физики'.
Excel	Анализ данных об успеваемости	Создайте таблицу с баллами учеников и вычислите средние значения.
ChatGPT	Генерация текстов для коммуникации	Напишите уведомление о родительском собрании.

Практическая часть: Как использовать ИИ для управления процессом

Шаги для автоматизации управления:

1. Создайте расписание с помощью Google Calendar:

- Укажите дни, время и классы для каждого урока.
- Добавьте напоминания о ключевых событиях, таких как собрания или экзамены.

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

2. Ведите учёт уроков и заданий в Google Classroom:

- Загружайте материалы для занятий.
- Отмечайте выполнение домашних заданий иставляйте оценки.

3. Используйте аналитические инструменты для анализа данных:

- Импортируйте данные об успеваемости учеников в Excel.
- Постройте диаграммы для анализа тенденций.

4. Создавайте шаблоны сообщений для родителей с помощью ChatGPT:

- Пример: "Уведомите родителей ученика о планируемом экзамене по географии."

Пример таблицы: Форматы запросов для управления процессом

Задача	Описание	Пример запроса
Составление расписания	Автоматизация планирования уроков	Создайте расписание занятий для 10 класса с учётом лабораторных работ по физике.
Контроль выполнения заданий	Отслеживание статуса выполнения заданий	Отметьте в журнале выполнение домашнего задания по теме 'Глобальное потепление'.
Анализ успеваемости	Визуализация данных об успеваемости	Постройте график среднего балла по всем предметам за четверть.
Коммуникация с родителями	Создание шаблонов писем	Напишите письмо с приглашением на собрание, посвящённое итогам четверти.

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

Заклучение

Использование ИИ для управления образовательным процессом позволяет автоматизировать рутинные задачи, улучшить организацию работы и сократить время на административные дела. Попробуйте внедрить инструменты, такие как Google Calendar, Google Classroom и ChatGPT, чтобы повысить эффективность вашей работы и сосредоточиться на обучении.

Модуль 8 Использование ИИ для создания интерактивного обучения

Введение

Интерактивное обучение помогает повысить вовлечённость учеников, делает уроки более увлекательными и способствует лучшему усвоению материала. ИИ-инструменты, такие как Kahoot, Quizlet и ChatGPT, позволяют создавать интерактивные задания, викторины, игровые упражнения и тесты с элементами геймификации. В этом модуле вы узнаете, как:

- Разрабатывать игровые задания с использованием ИИ.
- Создавать интерактивные презентации.
- Использовать элементы геймификации для обучения.

Теория: Основы интерактивного обучения с помощью ИИ

1. Игровые задания и викторины:

- Платформы, такие как Kahoot, позволяют создавать игровые викторины для проверки знаний.
- Пример: "Создайте викторину на тему 'История Казахстана' с 10 вопросами."

2. Интерактивные презентации:

- Используйте такие инструменты, как Gamma или Prezi, чтобы добавить интерактивные элементы.
- Пример: "Создайте презентацию с интерактивными таймлайнами для урока истории."

3. Геймификация уроков:

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

- Элементы игры, такие как баллы, уровни или достижения, помогают мотивировать учеников.
- Пример: "Создайте систему наград для выполнения заданий по теме 'Физика'."

4. Создание диалоговых заданий:

- ChatGPT может использоваться для создания заданий в формате диалога.
- Пример: "Составьте диалоговое задание для изучения темы 'Экологические проблемы'."

Пример таблицы: Инструменты для интерактивного обучения

Инструмент	Функция	Пример использования
Kahoot	Создание игровых викторин	Создайте викторину по теме 'Законы физики' с 5 вопросами.
Quizlet	Создание карточек для повторения	Составьте набор карточек по теме 'Мировые религии'.
Gamma	Интерактивные презентации	Разработайте презентацию с интерактивными графиками по теме 'Биосфера'.
ChatGPT	Генерация заданий и диалогов	Напишите задание на тему 'Права человека' в формате диалога.

Практическая часть: Как создать интерактивное обучение

Шаги для разработки интерактивных заданий:

1. Определите цель интерактивного элемента:
 - Например, повторение материала, проверка знаний или объяснение новой темы.

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

2. Выберите инструмент:

- Используйте Kahoot для викторин, Quizlet для карточек или Gamma для презентаций.

3. Сформулируйте запрос к ИИ:

- Пример: "Создайте викторину из 5 вопросов по теме 'Глобальное потепление'."

- Пример: "Напишите сценарий диалога для изучения темы 'Энергетика'."

4. Добавьте элементы геймификации:

- Присвойте баллы за правильные ответы.

- Включите награды или уровни для повышения мотивации.

Пример таблицы: Форматы запросов для интерактивного обучения

Тип задания	Описание	Пример запроса
Викторины	Игровые вопросы с вариантами ответов	Создайте викторину по теме 'Экология' из 10 вопросов с 4 вариантами ответов на каждый.
Карточки	Наборы для запоминания терминов	Составьте 15 карточек с терминами и определениями по теме 'Анатомия человека'.
Диалоговые задания	Обучающие диалоги между учениками или с ИИ	Составьте задание в формате диалога по теме 'Мировые конфликты XX века'.
Интерактивные презентации	Презентации с динамическими элементами	Создайте презентацию с интерактивными схемами по теме 'Водные ресурсы'.

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

Заклучение

Использование ИИ для интерактивного обучения делает уроки более увлекательными и эффективными. Инструменты, такие как Kahoot, Quizlet, Gamma и ChatGPT, помогают создавать игровые задания, презентации и диалоги, которые мотивируют учеников и упрощают процесс усвоения знаний. Попробуйте внедрить интерактивные элементы в свои уроки, чтобы повысить вовлечённость и интерес учеников.

Модуль 9: Использование ИИ для создания персонализированных образовательных траекторий

Введение

Персонализированное обучение позволяет каждому ученику двигаться по индивидуальному пути, соответствующему его уровню знаний, интересам и целям. Использование ИИ делает этот процесс более доступным и эффективным. Такие инструменты, как ChatGPT, Khan Academy и Learning Management Systems (LMS), помогают адаптировать содержание уроков, создавать индивидуальные планы и отслеживать прогресс учеников. В этом модуле вы узнаете, как:

- Оценивать уровень знаний учеников с помощью ИИ.
- Создавать персонализированные планы обучения.
- Автоматизировать мониторинг прогресса.

Теория: Основы персонализации обучения

1. Оценка уровня знаний:

- Используйте тесты и задания, сгенерированные ИИ, для оценки начального уровня учеников.
- Пример: "Составьте тест из 10 вопросов по теме 'Алгебра' для проверки базовых знаний."

2. Создание индивидуальных образовательных планов:

- На основе результатов тестов ИИ может рекомендовать темы и задания для изучения.

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

- Пример: "Сформируйте план обучения для ученика, у которого трудности с темой 'Проценты'."

3. Отслеживание прогресса:

- LMS и аналитические инструменты позволяют визуализировать успехи учеников и выявлять пробелы в знаниях.

- Пример: "Постройте график прогресса ученика по теме 'География'."

4. Мотивация и поддержка:

- Используйте ИИ для создания мотивационных сообщений и рекомендаций.

- Пример: "Напишите мотивационное сообщение ученику, который достиг прогресса в изучении истории."

Пример таблицы: Инструменты для персонализированного обучения

Инструмент	Функция	Пример использования
ChatGPT	Генерация тестов и заданий	Составьте задания по теме 'Физика' для ученика с базовым уровнем знаний.
Khan Academy	Адаптивное обучение по школьным предметам	Рекомендуйте курс по математике для ученика 8 класса с низким уровнем подготовки.
Google Classroom	Организация заданий и мониторинг выполнения	Создайте индивидуальный план уроков по теме 'Биология' и отслеживайте выполнение.
Power BI	Анализ и визуализация данных	Постройте график успеваемости ученика за последний

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

		месяц.
--	--	--------

Практическая часть: Как создать персонализированную образовательную траекторию

Шаги для разработки индивидуального плана:

1. Проведите оценку уровня знаний:

- Используйте тесты, сгенерированные ИИ, для определения сильных и слабых сторон ученика.
- Пример: "Создайте тест на 10 вопросов по теме 'Энергия' для проверки базовых знаний."

2. Сформируйте план обучения:

- На основе результатов тестов предложите ученику темы и задания для изучения.
- Пример: "Составьте недельный план для ученика, у которого сложности с дробями."

3. Отслеживайте прогресс:

- Используйте LMS или электронные таблицы для мониторинга выполнения заданий и тестов.
- Пример: "Постройте диаграмму прогресса по теме 'История XX века'."

4. Поддерживайте мотивацию:

- Используйте сообщения или рекомендации для поддержания интереса ученика.
- Пример: "Напишите сообщение с похвалой за успешное выполнение задания по теме 'Химия'."

Пример таблицы: Форматы запросов для персонализации обучения

Тип задачи	Описание	Пример запроса
Оценка знаний	Создание тестов для диагностики уровня знаний	Создайте тест по теме 'Физика' для определения базовых

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

		знаний ученика 9 класса.
Персональный план	Индивидуализация заданий и материалов	Составьте план уроков по теме 'Экология' для ученика, испытывающего трудности в этой области.
Мониторинг прогресса	Визуализация и анализ успеваемости	Постройте график изменения успеваемости ученика за последние 2 месяца.
Мотивационные сообщения	Генерация текстов для поддержки учеников	Напишите сообщение с поздравлением за успешное выполнение контрольной работы.

Заклучение

Использование ИИ для персонализации обучения позволяет учителям создавать индивидуальные образовательные планы, мотивировать учеников и улучшать результаты обучения. Попробуйте интегрировать такие инструменты, как ChatGPT, Khan Academy и Google Classroom, чтобы адаптировать процесс обучения к потребностям каждого ученика и достичь максимальной эффективности.

Модуль 10: Использование ИИ для создания учебных материалов для студентов с особыми образовательными потребностями

Введение

Обучение студентов с особыми образовательными потребностями (ООП) требует индивидуального подхода, доступных учебных материалов и методов преподавания, учитывающих их особенности. Использование ИИ позволяет

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

создавать адаптированные задания, визуальные элементы и текстовые материалы, которые упрощают восприятие информации. В этом модуле вы узнаете, как:

- Адаптировать текстовые материалы с помощью ИИ.
- Создавать визуальные и интерактивные задания.
- Разрабатывать индивидуальные планы обучения для студентов с ООП.

Теория: Основы работы с ООП с использованием ИИ

1. Адаптация текстов:

- ИИ может упрощать сложные тексты, делая их более доступными для понимания.
- Пример: "Упростите текст о климатических изменениях для ученика с трудностями в чтении."

2. Создание визуальных материалов:

- Используйте инструменты, такие как Canva и DALL-E, для генерации изображений и инфографики.
- Пример: "Создайте иллюстрацию солнечной системы для ученика с ограничениями в восприятии текстовой информации."

3. Разработка индивидуальных планов:

- На основе анализа потребностей ученика ИИ помогает формировать индивидуальные планы обучения.
- Пример: "Составьте учебный план для ученика с дислексией по теме 'Биология'."

4. Интерактивные задания:

- Инструменты, такие как Quizlet, помогают создавать карточки и игры для практики ключевых понятий.
- Пример: "Создайте набор карточек по теме 'Математические операции' с визуальными подсказками."

Пример таблицы: Инструменты для работы с ООП

Инструмент	Функция	Пример использования
ChatGPT	Упрощение текстов и адаптация заданий	Перепишите текст по теме 'Экосистемы' простым языком для ученика с ООП.
Canva	Создание визуальных материалов	Создайте инфографику по теме 'Законы Ньютона'.
DALL-E	Генерация изображений	Создайте изображение, иллюстрирующее цепь питания в лесу.
Quizlet	Создание карточек для запоминания	Создайте карточки с терминами по теме 'Основы геометрии'.

Практическая часть: Как адаптировать материалы для студентов с ООП

Шаги для создания адаптированных материалов:

1. Оцените потребности ученика:
 - Проанализируйте сложности, с которыми сталкивается студент.
 - Пример: "Ученик испытывает трудности с чтением длинных текстов."
2. Адаптируйте текстовые материалы:
 - Используйте ИИ для упрощения языка и добавления пояснений.
 - Пример: "Упростите текст о фотосинтезе для ученика с нарушением слуха."
3. Создайте визуальные элементы:
 - Добавьте инфографику, схемы или изображения для поддержки текста.
 - Пример: "Создайте иллюстрацию строения клетки."
4. Разработайте интерактивные задания:

+7 776 456 456 46

konkurs@atamura.info

ҚР, Астана қаласы

- Включите элементы геймификации или карточки для лучшего усвоения материала.
- Пример: "Создайте викторину с визуальными подсказками по теме 'История Казахстана'."

Пример таблицы: Форматы запросов для создания материалов для ООП

Тип задачи	Описание	Пример запроса
Упрощение текста	Переписывание текста простым языком	Упростите текст о законах физики для ученика с ООП.
Визуализация	Создание наглядных изображений	Сгенерируйте картинку, иллюстрирующую круговорот воды.
Интерактивные задания	Игровые упражнения и карточки	Создайте набор карточек с подсказками по теме 'Химические элементы'.
Индивидуальный план	Разработка адаптированного плана обучения	Составьте план уроков для ученика с дисграфией по теме 'Грамматика русского языка'.

Заключение

Использование ИИ для адаптации материалов позволяет эффективно обучать студентов с особыми образовательными потребностями. Инструменты, такие как ChatGPT, Canva и Quizlet, упрощают процесс создания доступных материалов и делают обучение более инклюзивным. Попробуйте внедрить эти подходы в свои уроки, чтобы каждый ученик мог достигать своих образовательных целей.

Мазмұны

Имашева Анар Ануарбековна ТӘУЕЛСІЗДІК ЖЫЛДАРЫНДАҒЫ БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІНІҢ ЖЕТІСТІКТЕРІ.....	3
Алтынсариева Гүлшара Жаксыбайқызы ӘЛ ФАРАБИДІҢ ӨНЕР ӘЛЕМІ.....	6
Қойманова Аяғоз Оразалиевна ОЙЫН АРҚЫЛЫ БАЛАЛАРДЫҢ ОЙЛАУ ҚАБІЛЕТТЕРІН ДАМУ.....	11
Сатжанова Салтанат Бахытовна ТАНЫМДЫҚ ДАҒДЫЛАР АРҚЫЛЫ МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ТӘРБИЕЛЕУ.....	15
Бекбаева Аймереке Еркінбекқызы БАСТАУЫШ СЫНЫП БІЛІМ БЕРУ ҮРДСІНДЕ ЖАҢА ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ҚОЛДАНУ.....	19
Тукушев Амирхан ТҰҒЫРЫ БИІК – ЕЛ.....	23
Гареева Д.Х., Жакинбаева Д. ПРИКЛЮЧЕНИЯ С БАБОЙ ЯГОЙ И РАЗБОЙНИКОМ.....	26
Розаков Жанат Тлеутаевич ТҮЗДІ ҚАМЫРДАН БАЛЫҚТЫҢ РЕЛЬЕФТІК МҮСІНІН ЖАСАУ.....	41
Онгарова Жанар Кадырбаевна МЕНІҢ ОТАНЫМ – ҚАЗАҚСТАН.....	44
СИҚЫРЛЫ МАТЕМАТИКА ЕРТЕГІЛЕР ӘЛЕМІ.....	53
Сламқұлова Гүлнұр Ақбергенқызы МЕН НЕ ҮЙРЕНДІМ?.....	64
Әубәкір Гүлжайна Жарқынбекқызы АЙДАЙДЫҢ ТУЫЛҒАН КҮНІ! ҰЙЫМДАСТЫРЫЛҒАН АШЫҚ ОЙЫН ІС- ӘРЕКЕТІ.....	70
Қанатова Назерке "ҒАРЫШ ӘЛЕМІНЕ САЯХАТ" АШЫҚ КІРІКТІРІЛГЕН ОҚУ ІС-ӘРЕКЕТІ.....	72
Мұратбек Сымбат КЕЛ, ЖАҢА ЖЫЛ ОРТАҒА.....	75
Нуржауова Эльвира ҰЛТТЫҚ ҚҰНДЫЛЫҚТАР – ХАЛЫҚ ҚАЗЫНАСЫ.....	79
Сағындықова Жібек ОЙЫН АРҚЫЛЫ ӨТКЕН ТАҚЫРЫПТАРДЫ ҚАЙТАЛАП, ДОСТЫҚ ҚАРЫМ-ҚАТЫНАС ЕРЕЖЕЛЕРІН САҚТАЙ БЛУГЕ БАУЛУ.....	81
Жумағалиева Қарлығаш Қатайқызы САУАТ АШУ НЕГІЗДЕРІ.....	83
Турабаева Бакытгуль Советовна ЕҢ ЖАҚЫН АДАМДАР.....	90
Аубакирова Гульзира Аскаркуловна ТӘУЕЛСІЗДІК – ТҰҒЫРЫМ.....	96
Толтаев Қуанышбек Спаналиевич АСЫЛ ӘЖЕМ.....	97
Сатубалдина Жанар Каримтаевна КӨРКЕМ ЕҢБЕК ПӘНІ МҰҒАЛІМІ.....	99
Мустафина Аружан ЭЛЕКТР ҚУАТЫҢ ҮНЕМДЕЙМІЗ!.....	100
Джусупов М.Р. РЕЗУЛЬТАТ ОПЫТА РАБОТЫ С ИИ И ПОПЫТКИ АДАПТИРОВАТЬ СОВРЕМЕННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ ДЛЯ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО.....	101

Республикалық журнал

ҚР Ақпарат және қоғамдық даму министрлігі
«Atamura Education» ғылыми-әдістемелік журналы

Астана 2025 ж.

атамұра

ғылыми-әдістемелік
орталығы

Қазақстан Республикасының
Ақпарат және қоғамдық даму министрлігі
Республикалық «Atamura Education»
ғылыми-әдістемелік журналы

Мерзімдік басылым
лицензия нөмірі №KZ83VPY00045192